

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 ST. CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXXII Gruodis — December 10, 1987 Nr. 45

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Ateities pavojus

Susitarus dėl vienos rūšies ginklų

Vytautas Meškauskas

Susitarimas atsisakyti nuo vidutinės ir trumpos distancijų raketų su atomiais užtaisais kariniai neturi daug reikšmės. Visi taktiniai, numatyti tiems ginklams, gali būti pasiekti kitais. Jei taip, to susitarimo reikšmės ir svorio reikia ieškoti politinėje ar net tik simbolinėje srityse, kurios yra sunkiai nusakomos tačiau vis tiek reikšmingos.

Visų pirma atominių ginklų pasėkos gali būti tokios baisios, kad atsisakymas bent nuo dalies jų, laikomas laimėjimu. Už tat prez. Reaganas, susitardamas iš principo dėl jų palaipsnio sumažinimo, siekiant visiškai atsisakymo nuo jų Reykiavike, tikėjosi populiarumo savo tautiečių tarpe pakilimo, tačiau turėjo greitai nusivilti. Mat, pradėjus galvoti ne sentimentaliai, bet praktiškai, tuojau išskyla atominių ginklų nauda. Jie užtikrina taiką tarp abiejų supervalstybių ir jų satelitų. Varžybos vyksta toliau, tačiau jau kitomis priemonėmis, kaip propaganda ar pavieniais teroro veiksmais.

Praktiškai galvojant dabartinio susitarimo bijoma, nes jis gali reikšti JAV ir Vakarų Europos išsiskyrimo pradžią. Sir James Goldsmith neseniai aiškino WALL STREET JOURNAL skiltyje, kad amerikiečiams atitraukus savo Pershing II raketas ir skraidančias bombas (cruise missiles) iš Europos, jas pakeis susitarimas sumažinti strategines — tolimos distancijos — raketas. Tai anksčiau ar vėliau paliks amerikiečių karius Europoje "nuogus" prieš sovietų puolimo galimybę, kas vers Washingtono administraciją juos atsaukti iš Europos. Tuo atveju Europa neturės jokios garantijos, kad JAV rizikuos atominiu karu dėl jos apgynimo. Tokioje situacijoje atsидūrusios Europos valstybės ieškos susitarimo su Sovietija, kuri tuo atveju jau pasidarys dominuojanti jėga tame kontinente.

Tam pavojui atremti JAV negali sumažinti savo karių pajėgų Europoje ir atimti iš jų kautynių lauko atominių ginklų — aviaci-

jos atominių bombų, atominių artilerijos sviedinių ir pan., kas išlygina sovietų persvarą. Nepaisant aiškiai suprantomos padėties, JAV laukiamas nemažas spaudimas vis tiek atitraukti savo kariuomenę iš Europos, norint sumažinti savo gynybos išlaidas. Čia daug galėtų padėti pačios Vakarų Europos noras geriau apsiginkluoti ir išleisti daugiau savo pačios apsigynimui. Negalima užmiršti, kad Europa nėra viena valstybė, kad prancūzai, pavyzdžiui, nenori dalyvauti bendruose gynimo pasiruošimuose, nors prie jų taikosi. Be to kalbant apie NATO pietinį sparną reikia atsiminti kaip sunku susikalbėti su suvereninėms valstybėms kaip Ispanija ar Graikija.

Už tat daug kas Amerikoje pageidauja, kad, šalia atominių ginklų mažinimo, būtų sumažintos ir konvencionalinės pajėgos. Tuo reikalu derybos, teisingiau — pašnekėsiai vyksta nuo 1973 m. tačiau be rezultatų. Nesutariama net ką reikėtų sumažinti: karius ar jų ginklus. Viską tačiau turėtų nustelbti faktas, kurį žinojo jau romėnai: nori taikos — ruoškis karui.

Ir dabartinės derybos iššaukė ne sovietų taikos propaganda, bet Reagano nesigailėjimas išlaidų karo reikalams. Sovietams nega-

(Nukelta į 3 psl.)

Naujasis Lietuvos Atstovas Washingtonė Stasys Lozoraitis.
L. Tamošaičio nuotr.

Dedame dideles pastangas atgauti Lietuvai laisvę

Naujasis Lietuvos atstovas Washingtonė Stasys Lozoraitis, dalyvaujdamas Lietuvos krikščionybės sukakties minėjime Los Angeles, Ca., š. m. lapkričio 22 d., pasakė kalbą, kurią čia sutrumpinę spausdiname.

Šiandieną mes švenčiame

sukaktį, turinčią didelę svarbą mūsų kraštui: prieš šešis šimtus metų Lietuva tapo krikščioniška ir tuo pačiu įėjo į didžiąją Europos valstybių bendruomenę, iki šios dienos likdama jos dalimi — nors ir kenčia okupacijos jungą.

(Nukelta į 3 psl.)

REIKALAUJA GRAŽINTI KATEDRĄ

Kongresmenas Robert Borski (demokratas iš Pensilvanijos) spalio 29 d. JAV Kongreso Atstovų rūmuose įnešė rezoliuciją, kurioje reikalaujama, kad Vilniaus katedra būtų sugrąžinta tikintiesiems. House Resolution 300 yra užvardinta "Pareiškiant Atstovų rūmų pasipriešinimą Sovietų Sąjungos tebesiančiam Vilniaus katedros Lietuvoje valdymui."

Rezoliucija atkreipia į tai, kad 1988 m. sukaks 600 metų nuo katedros pastatymo. Net ir prieš tai, kaip nurodoma rezoliucijoje, katedros vieta buvo Lietuvos žmonėms religinio gyvenimo simbolinis centras, nes tenai stovėjusi pagonių šventykla.

Toliau teigiama, kad katedros steigimas glaudžiai susijęs su 1387 metais Lietuvos krikštu ir katedra vadinama "Lietuvos krikščionybės lopšiu". Katedra esanti ir religinė ir tautinė šventovė, nes Lietuvos religinių bei pasauliečių vadų palaikai, įskaitant šv. Kazimiero bei Vytauto Didžiojo, tenai buvę palaidoti.

Rezoliucijoje paminėta, kad nežiūrint to, kad katedra buvusi daug sykių dalinai ar visiškai sugriauta, Lietuvos tikintieji visada ją atstatė.

Prisiminta Lietuvos okupacija bei inkorporavimas 1940 metais ir juos sekęs bažnyčių konfiskavimas bei paskyrimas kitiems tikslams, nepaisant kad tai buvo prieš tikinčiųjų valią. Sovietų valdžia pranešusi 1950 metais, kad Vilniaus katedra pereina į valdžios rankas, o 1956 metais katedra paversta į meno galeriją. Toks katedros konfiskavimas bei išniekinimas pažeidžia pastraipą dėl religinės laisvės Visuotiniame žmogaus teisių pareiškime, Tarptautinėse žmogaus teisių sutarimuose ir Helsinkio baigiamajam akte.

Rezoliucijoje sakoma, kad Lietuvos katalikai niekad nesusitaikė su katedros praradimu. Duodama pora pavyzdžių, pvz., Krikščionybės jubiliejaus Lietuvos ko-

(Nukelta į 4 psl.)

Vilniaus katedra ir varpinė. Okupacinė sovietų valdžia 1956 m. ją nusavino iš katalikų ir paverė paveikslų galerija ir koncertų sale.

SAVAITINĖ POLITIKOS Apžvalga

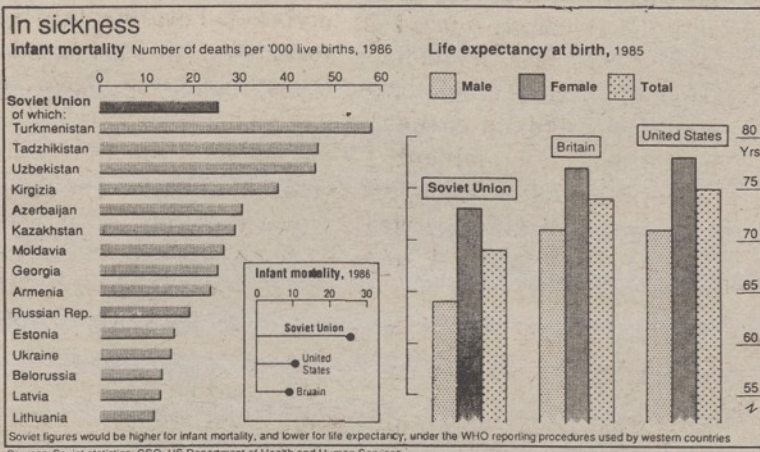
Sveikata Sovietijoje: Lietuvoje mažiausias kūdikių mirtingumas, bet dantų pasta vartojama... 'naminei' pagerinti. - Balsavimas Lenkijoje.

Pirmiausia gera naujiena: gyvų naujagimių mirtingumas Lietuvoje yra patys mažiausias Sovietijoje ir nedaug atsilieka, kaip matome iš lentelės, nuo JAV ar D. Britanijos. Jis beveik 5 kartus mažesnis negu Turkmenijoje, kiek mažesnis negu Rusijos respublikos ir net Latvijos bei Estijos. Vidurkį išvedus, tos klasės mirtingumas Sovietijoje (apie 25 mirtys tūkstančiui gimimų) yra dvigubai didesnis negu JAV ar D. Britanijoje.

Reikia pastebėti, kad sovietai savo sveikatos statistikas pradėjo slėpti jau nuo 1970 metų, pasitenkindami pasigirima, kad pas juos daugiausia ligoninių, gydytojų ir dentistų. Iš tiesų kai kuriose srityse sovietų medicina yra aukšto lygio pvz. akių chirurgijos srityje, tačiau prireikę Gorbačiovo 'glasnost' epochos, kad prisipipažintų, jog nepaisant legijonų gydytojų, bendra Sovietijos gyventojų sveikatos padėtis yra nepavydėtina. Dėl blogo maitinimosi, aplinkos apteršimo, rūkymo ir girtavimo vidutinio sovietų išgyvenimo galimybė pradėjo jau mažėti nuo 1960 m. 1986 metais amerikietis vidutiniai gyveno 7 metais ilgiau už sovietą. (Moteryų tarpe tas skirtumas mažesnis). Mirtingumas nuo plaučių vėžio tarp 1961 m. iki 1982 m. padaugėjo beveik tris kartus.

Naujas sveikatos ministeris Dr. Chazov prisipažino, kad jam gėda dėl Sovietijos sveikatos stovio. Trečdalis ligoninių neturi karšto vandens, beveik trečdalis yra be tinkamos kanalizacijos. Trūksta vaistų, tvarestomosios medžiagos, adatų. Už tat nuo 2,000 metų norima sveikatai skirti ne 4% viso krašto pajamų kaip dabar, bet 6%. Jau leidžiama steigti privačiom poliklinikom, kur už 3,5 rublius galima pasinaudoti daktarų patarimais. Maskvoje net įsteigta pirma privati ligoninė, kur už praleistą dieną reikia mokėti 12 rublių, bet ten praktikuojama tik homeopatija.

Dr. Chazovo teigimu, beveik 40% nūdien iš universitetų išleidžiamų daktarų nemoka perskaityti paprastos kardiogramos ar rentgeno nuotraukų. Sovietijoje, žinoma, daktaro negali patraukti atsakomybėn už netinkamą gydymą. Medicinos darbuotojai — daktarai ir slaugės — atlyginami, palyginti, labai nedaug. Sovietijos atlyginimo vidur-

kis yra maždaug 200 rublių į mėnesį, bet chirurgai šiais metais gauna tik 170 rublių mėnesiui, o pernai gaudavo vis 140 rb.

Grįžusieji iš viešnagės Sovietijoje pasakoja, kad, Gorbačioviui įsigalėjus ir pradėjus akciją, prieš alkoholizmą, oficiali svaigalų pasiūla labai sumažėjo: parduotuvės atdaros tik kelias valandas per dieną, prie jų ilgiausios eilės. Tiesa 'atsigerti' galima geresniuose restoranuose, bet ten labai aukštos kainos. Sumažinus valstybinę gamybą, Vilniuje veikusi vyno gamykla vietoje jo pradėjo gaminti tik vaisvandenis, žmonės griebėsi 'samagono'. Dėl to sunku gauti cukraus, kuris sunaudojamas naminei. Už geros 'naminės' litrą galima gauti apie 60 rublių t. y. dvigubai daugiau negu reikia mokėti už valstybinę, jei ją gauni. Bet kam pasikliauti pasakojimais, jei galima visai oficialiai perskaityti LITERATŪROS IR MENO lapkričio 14 d.:

"Štai jums statistika. 1984, 1985, 1986 m. m. visai respublikai gaudavome kasmet po 7 milijonus 500 tūkstančių tubų pastos... jų visiškai pakako. Kas pasidarė šiemet? Pastos prašėme, ir gavom tiek pat. Tačiau 'vartotojai' ėmė staiga 'smarkiau' dantis valyti. Kaip pavasarį — 'saldyti arbatą'. Pamenu, vien tik per balandį iš papildomai parduoto cukraus, anot 'specialistų', galima buvo išsunkti net du milijonus butelių naminės."

Pasirodo, kad vietinė, ir ypač importinė dantų pasta tinka 'kokteilams'. Jiems gaminti kitas geras 'komponentas' — čemeryčių vanduo. Tas ir irgi buvo dingęs. Nors nuo jo sako, ne tik plaukai daugiau auga, jų šaknys stiprėjančios, bet ir, sarmata sakyti, utėlės iš galvų išnykstančios. Už tat dabar to skystimo galima gauti tik pagal gydytojo receptą.

Tų pastabų autoriui atėitis neatrodė šviesi. Girdi:

"...jeigu šitaip ir toliau ją (dantų pastą) eikvosime 'kokteilams', tai į naujų metų 'Traviatą' eisime ne tik su nemalonia smarvele, bet ir su pajuodusiais dantimis".

Autorius dar atitinkamose įstaigose pasiteiravo, ar negalima būtų vietoje pastos pagaminti paprastų dantims šveisti miltelių, kaip senais laikais. Tačiau gamybinio susivienijimo 'Lietuvos buitinė chemija' generalinis direktorius Vytautas Milinavičius paklausėją pasiuntė pas Lietuvos TSR valstybinio agropromoninio komiteto pirmininko pirmąjį pavaduotoją Lietuvos TSR ministrą Vytautą Einorį. Tas tačiau pasiteisino, kad į juos niekas nesikreipė.

"Hm — galvojo toliau pats straipsnelio autorius — gal koks kooperatyvas imtųsi! Dabar madinga ir individuali darbinė veikla.

— Už tubą ir rublio nepėsi. Ne verslas, o bankrotas, — šaipėsi tie nekvaili žmonės.

Įvesti dantų pastos korteles! Pasaulis neregėjo dar tokių. Gėdą."

Ką prie to dar galėtum pridėti?

Naujas lenkiškas anekdotas ar pirmas atsitikimas bolševikų bloke? Lenkijoje vyriausybė atsiklausė savo piliečių, ar jie norėtų dviem trim metams labai 'susiveržti diržą, — pasitenkinti mažu, kad po to ūkinę pa-

Iš kur nežiūrėtum — GIMTASIS KRASTAS atsistojo ant galvos. Logiškai galvojant šis propagandinis leidinys turėtų piešti tik gerą dabartinės Lietuvos gyvenimo pusę. Blogą pusę mes žinome iš savo pačių ir ten likusių tautiečių patyrimo. Gerą pusę, pvz., nušviečia 46 Nr. tilpės reportažas apie kojos piršto prisiuvimą vargonininkui Bernardui Vasiliauskui po to, kai jo rankos piršto pusę nupjovė staklės: Tokių atsitikimų jau buvę daugiau. Rašo Gk.:

"Griežia devyniais rankos, dešimtuojau — kojos pirštu vienas smuikininkas, skambina fortepijonu simpatiška pianistė."

Tai tikra pažanga. Nepriklausomoje Lietuvoje negirdėjau, kad kas nors kojos pirštais, kur jie bebūtų, kas nors skambintų ar griežtų smuiku. Abejonių sukelia tame pačiame Nr. rodamos trys namų griuvėsių nuotraukos ir smarkus Vilniaus miesto vadovybės užpuolimas už nesirūpinimą istoriniais paminklais. Girdi:

"... negalime numoti ranka į tai, kad sostinės vykdomasis komitetas nemato ir nesupranta istorinės atsakomybės, kuri guli ant jo pečių: išgelbėti, atstatyti, padaryti tviskantį mūsų respublikos sostinės centrą ir jo širdį — jo Senamiestį. Tai yra atsakomybė prieš Tarybų Lietuvos liaudį ir prieš viešąją pasaulio nuomonę."

Dar stipriau pasisakoma ten pat atspausdintam rašytojo Juozo Baltušio laiške:

"Nebe pirmi jau metai didį rūpestį kelia vilniečiams, pirmiausia kultūros ir mokslo žmonėms, Lietuvos sostinės vadovų nepasotinamas troškimas naikinti istorijos ir kultūros paminklus, šluoti nuo žemės paviršiaus viską, kas primena mūsų tautos praeitį, jos istoriją, kas brangu kiekvieno lietuvio širdžiai.

Kodėl apie tai rašoma daugiausiai išeiviams skirtame laikraštyje? Atsakymai gali būti du. Gal norima pabaidyti Vilniaus valdžią pasaulio viešąja nuomone, su kuria, atrodo, norima dabar daugiau skaitytis. O gal čia tik eilinė apgavystė. Žiūrėkit kokia pas mus laisvė — galima net valdžią užpulti už senienų netvarkymą. Tuo labiau, kad redakcijos pasisakymas grąšina:

"Jeigu... Jūsų atsakymas nepatenkins respublikos visuomenės, šis laikraštis ir Rašytojų sąjungos partinė organizacija, vadovaudamiesi rinkimų įstatymu, pasiryžę sušaukti rinkėjų susirinkimą, kurio dienotvarkėje bus tik viena: Kaip Tamsta (burmistras Algirdas Vileikis) vykdotė rinkėjų priesakus."

Na, viena kregždė dar ne pavasaris. Kaip ten būtų — išeivija sąmoningai ar nesąmoningai kviečiama liudiniuku. (vm)

dėtis pagerėtų. To siekiant maisto kainos turėtų būti pakeltos 110%, būtų — net 200%. Laisvuose rinkimuose bet kokiaje sistemoje — komunistinėje ar kapitalistinėje — dauguma rinkėjų pasisako prieš naujus mokesčius ar kitokius apsunkinimus. Taip padarė ir lenkai š. m. lapkričio 29 d. referendume. Vyriausybė, žinoma, turėjo to tikėtis, kas kelia klausimą, kam ji tai padarė? Aiškinama, kad ji taip padariusi, norėdama įrodyti savo kreditoriams Vakaruose, kad didesnio taupymo reikalavimas Lenkijoje yra labai nepopuliarus! Už tat kreditoriai tu-

rėtų parodyti didesnę kantrybę ir nereikalausti skolų gražinimo ar net nuosimčių už jas mokėjimo. Iš kitos pusės vyriausybė gali aiškintis namuose, kad vis tik net 44 nuosimčiai lenkų pasisakė už tas reformas, ir jei rinkimuose dalyvautų daugiau, ji gal būtų gavusi daugumą. Kaip ten būtų — vyriausybė ir toliau bandys sutvarkyti savo ūkinę netvarką didesniu savo piliečių apsunkinimu.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Viesėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA**
MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ —

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkas J. Mažeika

Cia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA,
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly
by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription
per year \$17.00. Single copy 35 cents.Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiro numerio
kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais
ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomone • Nespaus-
dinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų
turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Kad kalbėtų ir apie pavergtą Lietuvą

Lietuva ir kitos sovietų pavergtos tautos, jų tarpe ir tos, kurios nuolatinėje ginklų grėsmėje randasi Kremliaus hegemonijoje, neramiai seka Jungtinių Amerikos Valstybių prezidento Ronald Reagano ir Sovietų Sąjungos visagalės komunistų partijos vadovo Michailo Gorbačiovo susitikimą gruodžio 8-10 dienomis Washingtone. Oficialus susitikimo tikslas yra vidutinio nuotolio branduolinių raketų eliminavimo sutarties pasirašymas, bet susitike dviejų didžiųjų valstybių galvos palies, reikia manyti, ir klausimus, turinčius didelės reikšmės kitoms valstybėms bei tautoms.

Kaip praeities faktai rodo, imperialistinių bei diktatūrinių kraštų vadovų susitikimuose, pasirašant sutartis su demokratinių valstybių galvomis, dažniausiai nukentėję teislinguma, taiką ir žmonių laisvę gerbianči pusė. Tokių ideologiniai priešingų dviejų pusių draugiškumo aktai yra, be kita ko, kartais, kad ir netiesioginiai, padaromi ir mažųjų tautų sąskaiton. Tat ne be pagrindo ir mes, kurių gimtoji ar tėvų žemė yra sovietų pavergtą, esame susirūpinę rengiamu Gorbačiovo apsilankymu Washingtone.

Brutali sovietų reakcija į viešai pasireiškusius laisvės reikalavimus Vilniuje, Rygoje ir Taline parodė, kad Gorbačiovo "glasnost" samprata žmogaus ir tautų laisvės atžvilgiu beveik niekuo nesiskiria nuo senosios Kremliaus politikos. Ji skirta daugiau tarptautinei opinijai, stengiantis maskuoti sovietinio bolševizmo veidą.

Kai šimtai stipriai apginkluotų sovietų divizijų tebestovi Pabaltijo okupuotose valstybėse ir visoje Rytų Europoje, Kremlius palyginti nesunkiai sutiko eliminuoti kai kurias branduolines raketas, gerai ži-

nodamas, kad niekas sovietų imperijos nepuls. Šituo Gorbačiovas siekia sustiprinti savo prestižą Sovietų Rusijos viduje ir užsienyje, tačiau pavergtoms tautoms siekti išsivadavimo gali dar daugiau pasunkėti.

Mes kreipiamės į lietuvių organizacijas ir į visą mūsų išeiviją, kuriai rūpi padėti iškovoti sovietų okupuotai Lietuvai laisvę ir nepriklausomybę, o taip pat laisvę ir visiems kraštams, kurie grūmiasi su sovietų Rusijos ekspansija po komunizmo priedangą, prašydami:

1. Siųsti telegramas ir laiškus prezidentui Ronald Reaganui, kad, pasirašydamas sutartį dėl atominių ginklų sumažinimo, pareikalautų, jog Sovietų Sąjunga anuliuotų 1939 m. Ribbentropo ir Molotovo pasirašytos sutarties slaptojo protokolo padarinius, grąžinant valstybinį suverenumą Lietuvai, Latvijai ir Estijai;

2. Kuo gausingiausiai iš visų vietovių vyksti į Jungtinio Pabaltijo Tautų Komiteto gruodžio 8 dieną rengiamą Washingtone, Lafayette parke, kuris yra priešais Baltuosius rūmus, demonstraciją.

3. Visomis teisėtai įmanomis priemonėmis prabilti į viešąją Jungtinių Amerikos Valstybių ir kitų kraštų opiniją apie sovietų padarytas ir tebedaromas

DEDAME DIDELES PASTANGAS

(Atkelta iš 1 psl.)

Tiesa, kad pirmieji kontaktai su krikščionybe buvo nesėkmingi, painūs ir net smurtingi, nes tuometinės vakarų Europos krikščionys ne tik bandė mus apkrikštyti, bet ir užimti mūsų žemes. Todėl mes ir likome pagonyi iki keturiolikto šimtmečio, likdami paskutinė Europos šalis, įeinanti į didžiąją Katalikų šeimą, lygiai po tūkstančio trijų šimtų aštuoniasdešimt septynių metų nuo Kristaus gimimo. Tas reiškinys prabrėžia nepavergiamą lietuvių būdą.

Sekančių šešių šimtų metų bėgyje mes likome ištikimi Romos katalikai, nors devyniolikto šimtmečio svetimų kraštų kultūra (daugiausia per bažnyčias) bandė įsiskverbti ir grąsino mūsų būviui bei tautinei tapatybei. To šimtmečio bėgyje, lenkų įtakos pasėkoje, prisidėjus Carų Rusijos spaudai, Lietuva, kuri tuomet, kad panaikinus jos tapatybę, buvo vadinama Šiaurės Vakarų sritimi, liko beveik išbraukta iš Europos tautų sąrašo.

Šiame košmaro laikotarpyje, kai Lietuvoje buvo draudžiama savoji kalba, jaunoji lietuvių kunigų karta, nepraradusi ryšių su savo tauta, atėjo į pagalbą.

Po milžiniško, mirtino persilaužimo, dėka kilniavasių vyskupų, kunigų ir ne mažiau kilniavasių pasauliečių mūsų kraštas buvo priverstas prie tos stebuklingos 1918 metų Vasario šešioliktos, kada senoji Lietuvos valstybė buvo vėl

žaiždas Lietuvai, Latvijai, Estijai ir visur, kur Kremliaus įsakymu laisvė yra brutaliomis priemonėmis užgnaužta.

Laisvėje gyvenančių lietuvių pareiga prabilti, kai Lietuvos okupantas, norėdamas visokeriopai sustiprinti savo poziciją, veidmainingai siekia draugiškumo laisvajame pasaulyje.

Vyriausias Lietuvos
Išlaisvinimo Komitetas

paskelbta nepriklausoma. Negalima pamiršti tų veiklių krikščionių, kurie mums atnešė ne vien politinio gyvenimo, bet ir modernios kultūros pagrindus. Tasai trumpas mūsų nepriklausomybės laikotarpis taip suformavo ir sustiprino mūsų tautą, kad net ir dabar, po daugelio metų, mes semiamės jėgas iš šio didžio patirties kapitalo.

Atėjo nauji — baisieji Sovietų spaudos laikai. Drąsuoliai gynė ir gina mūsų tautos kultūrą ir tapatybę. Dvasiškai neapleido savo parapijų, bet tyliai, herojiškai dirbo ir dirba žmogaus ir tautos teisių gynimo kovoje, parodydami pasauliui, kad stipri dvasia juos suvienijo ir apsaugojo mūsų šalį nuo išnykimo. Galime būti tikri ir didžiuliais, kad Gorbačiovas, kursai greitu laiku lankysis Washingtone, neatstovaus Lietuvą ir lietuvių, bet tik seną tironiją, kurios ateitis yra susmukimas. Bet mes šiandieną susirinkome ne vien minėti praeitį. Žiūrėkime į ateitį, į ateinantį šimtmetį, tikėdami kad jis bus geresnis ir šviesesnis visai žmonijai. Dedame dideles pastangas atgauti mūsų tėvynės laisvę. Tikėkimės, kad būsimie moraliai remiami daugumos draugiškų vakarų valstybių. Ir turime tikėti, kad išnyks ir niekuomet nebesugrįš toji ledinė tyla, kuri taip seniai gaubia mūsų kraštą.

Šia proga noriu išreikšti mūsų padėką šiam puikiam kraštui už didžią moralę pagalbą. Ir pagarbiai dėkoju šventam Tėvui, kursai niekuomet nepamiršta parodyti savo kilnią tėvišką užuojautą mūsų kraštui ir mūsų Bažnyčiai. Tik prieš keletą dienų jis vėl atlaikė šv. Mišias lietuviškai ir priminė mums Aušros Vartų istorinę svarbą. Atsimenu žodžius, kuriais šv. Tėvas kreipėsi į Aušros Vartų Motiną: "O Motina, Tu esi Bažnyčios širdis. Tu apsvarstai žmonių ir tautų reikalus. Tau aš patikiu brolių lietuvių šešių šimtų metų krikščioniško gyvenimo prisiminimą ir prašau padėti jiems būti ir likti ištikimiesiems Kristui ir Bažnyčiai".

O dabar, prieš užbaigiant, prašau leisti man jums priminti didžiuosius mūsų vyrus, kaip vyskupas Steponavičius, tėvas Svarinskas,

mokytojas Petkus ir daugybė kitų, kurie šiais "glasnost" laikais vistiek kančia ir aukojasi už mūsų kraštą, už Bažnyčią, už visą civilizuoatą pasaulį ir už mus.

ATEITIES PAVOJUS...

(Atkelta iš 1 psl.)

lint su tuo lenktyniauti, jiems prireikė 'perydiškos' jų 'perestroikai'. Niekas nežino, kaip 'glasnost' ilgai nuveiks sovietus, kal kas tačiau Gorbačiovas dar laikosi bolševikinio tikėjimo, kuri nori ne pakeisti, bet tik padaryti sklandesniu.

Jei kas tikėjosi daugiau, turėtų išsiblaivyti, klausydamas NBC Tom Brokaw pasikalbėjimo su Kremliaus bosu. Gorbačiovas neatsakė senų pažiūrų ir taktikos. Girdi, sovietai į Afganistaną įsimaišę, tik jo gyventojams paprašius. Jis neleidžia iš Sovietijos emigruoti to norintiems tik valstybės saugumo sumetimais. Jis net gyrėsi, kad pas juos viešpatauja daugumos noras, kas yra demokratijos pažymis. Caro nuvertimas turtų nuosavinimas atstato žmonių teises Sovietijoje, tarytum ten dabar galima būtų nusičiaudyti kitaip, negu įsakyta, ką parodė Jencino atvejis.

Sakoma, kad sovietai pasirinko Brokaw dėl to, kad jis mandagesnis už kitas TV asmenybes, kaip pvz. CBS Dan Rather ar ABC Sam Donaldson, kurie įžūliai klausinėja savo pačių prezidentą. Iš tikro Brokaw buvo paklusnus, susilaikydamas nuo nemalonių klausimų, tuo pasitarndamas sovietų propagandai, kuri Gorbačiova nori pristatyti kaip taikos mylėtoją.

Visa laimė, kad tokie šposai kaip pasikalbėjimas su Gorbačiovu nėra amerikiečių per daug mėgiami. Nepaisant didelės reklamos, tą pasikalbėjimą stebėjo 9,9% visų žiūrovų, kai tuo tarpu pirmadieniais NBC rodomo mis komedijomis domisi 17,5% žiūrovų. Ir tą pirmadienį daugiau žiūrovų stebėjo CBS ir ABC negu NBC (14,8 ir 14%). Vienas nuošimtis atstovauja 886,000 šeimų, atseit, Gorbačiova buvo stebima per 9 milijonus televizijos aparatų.

APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į **OBELENIŲ** apdraudos įstaigą — 6181 Mayfield Road, Suite 203, Mayfield Hts., Ohio 44124. Skambinti ZENONUI arba SAULIUI (216) 442-6810.

REMKIME TAUTOS FONDA

nes tik nuo mūsų priklauso kiek esame pajėgūs ginti ok. Lietuvos bylą laisvajame pasaulyje.

Neužmirškime LIETUVOS LAISVĖS IŽDO pagerbdami savo artimųjų atmintį ar tvarkydami savo palikimų reikalus.

Jūsų auka TAUTOS FONDUI remia ELTA biuletenių leidimą 6 kalbomis ir padeda skleisti informaciją apie tikrą padėtį ok. Lietuvoje.

Visos aukos atleidžiamos nuo federalinių mokesčių, IRS Cert. No. 51-0172223.

TAUTOS FONDAS
LITHUANIAN NATIONAL FOUNDATION, INC.

P. O. Box 21073
Woodhaven, N. Y. 11421

FEDERAL, STATE & CIVIL SERVICE Jobs
\$14,877 to \$63,148/Year,
Now Hiring! CALL JOB
LINE 1-518-459-3611
Ext. F 5810 H for info.
24 HR. (45-47)

Londono eskizai

Gyvenimas prasidėjo prie Temzės

(3)

Henrikas Stasas

Londono istorijos laikrodis jau yra baigęs skaičiuoti antrąjį tūkstantmetį. O žmonių gyvenimo pėdsakai prie Temzės jau randami prieš du tūkstančius metų. Iš senųjų gyventojų gal giliausiai pėdas čia įmynė romėnai. Jau 54 metais pr. Kr. Julius Cezaris persikėlė per Temzę, o Claudijaus okupacinės jėgos čia atsirado visu šimtmečiu vėliau. Romėnai čia pravedė kelius ir žemupyje pradėjo kurti miestą, kurį pavadino Londinium. 410 metais po Kr. romėnų centurijonai paliko čia stipriai kolonizuotą vietovę ir Londonas tada buvo jau didžiausias Europos miestas šiaurės Alpių.

Viduramžiais Londonas, nežiūrint normanų antplūdžio ir kitų nelaimių, išsiveržė iš senųjų romėnų sienų ir sparčiai plėtėsi abejoje Temzės pusėje. 1350 metais Britanijos sostinė jau skaitėsi didžiausiu pasaulio miestu. Dvidešimtame amžiuje miestas daug nukentėjęs nuo dviejų karų. Antroje pasaulio kare vokiečių bombų buvo sunaikinti ištisi kvartalai. Tačiau Londonas narsiai gynėsi ir pagal Churchillį nutarė geriau matyti miestą pelenuose ir griuvėsiuose, negu pavergtą. Taip Londonas dėka romėnų ir Temzės išliko į pasaulinio miesto garbę.

Amžiais Temzė buvo pagrindinis susisiekimo kelias ir jos pakrantėse vyko dideli įvykiai, kurie Britanijos istorijai įrašyti krauju. Monarchai Temžę valdė, poetai ją apdainavo. Prie jos krantų kūrėsi pilys ir varguomenės kvartalai. Temzė prisimena ir didįjį anglų humanistą, šventąjį kankinį Thomas More, kuris čia upės pakrantėje gyveno ir veikė. Temzės upe jis kasdien vykdavo į Westminsterį, kur dirbo kaip karaliaus patikėtinis ir žemųjų rūmų kalbėtojas. Tik vėliau nepaklūsęs Romos atskalūnui Henrikui VIII-jam, buvo nuteistas ir Temzės upe nugabentas į Towerio kalėjimą. Čia buvo nužudytas, nukertant jam galvą. Jo galva buvo pamauta ant iešmo ir išstatyta ant vieno Londono tilto, kad išpėtų kitus, kurie mėgins priešintis karaliui.

Tačiau Temzė surišta ir su herojiškais Britanijos žygiais, kaip kova su ispanų armada, drąsiom jūros kelionėm ir t.t. Ant Temzės karalienė Elzbieta I pagerbė ir narsųjį būriuotoją Francis Drake, pakeldama jį į riterių luomą. O komp. Hendelį Temzė taip sužavėjo, jog jis jos garbei sukūrė

Sargybinis prie Tower of London.

žinomą "Vandens muziką", kuri karaliui nepaprastai patiko ir liepė ją net tris kartus iš eilės pagroti. Bet augant Londonui Temzės žemupis buvo paskirtas tikrai mirčiai. Upės vanduo buvo tiek užterštas, kad 1894-54 metų laikotarpyje Londone nuo choleros mirė 25,000 žmonių. Temzė taip dvokė, jog parlamento užuolaidas reikėjo mirkyti dezinfekuojančiame skiedinyje, kad apsaugotų parlamentarų nuo to baisaus kvapo. Tik 1861 metais šiltnamio mirus karaliui Albertui, jo žmona karalienė Viktorija ėmėsi žygių miesto atmatas išvežti už miesto ribų. Tačiau Temzė dar iki vidurio šio šimtmečio buvo viena nešvariausių upių pasaulyje. Tik po antrojo pasaulinio karo ji buvo išvalyta ir tarša sumažinta iki 90%.

Londonas pėsčiųjų miestas

Taip ji daug kas charakterizuoja. Ir gal ne be pagrindo, nes pažinti visas jo įvairenybes bei atrakcijas geriausiai galima tik pėsčiam. Pėstiems Londonas galima sakyti idealus: išsidėstęs lygumoje pėsčiųjų nevargina ir kiekvie ną svetimą sutinka labai draugiškoje atmosferoje. Jei Londone kas vaikščiodamas pavargsta, tai matyt jis pavargęs gyvenimu, sako Dr. Johanson. Ir tai tiesa, nes fizinį nuovargį čia visuomet atsveria dvasinis pasitenkinimas besigėrindamas šio miesto architektūra, istoriniais paminklais, menu ir kitom įdomybėm. Ir koks malonus jausmas prieblandoj gėrėtis Londono panorama nuo Westminsterio tilto, kur platus Temzės vingis su parlamento ir ki-

tų pastatų žiburiai skęstais pilkam vandeny tiesiog žmogų užburia. O kiek paėjus nuo tilto patenki į kitą romantinę miesto aplinką, kur siaurose gatvėse išsaugota sena architektūra, seni pastatai su įdomiom durim ir langais bei geležies išdirbinių ornamentika. Ir taip po Londoną galima vaikščioti nuo ryto iki vakaro užmiršus nuovargį ir laiką.

Tower of London

Britanijos sostinė išaugusi gana nuobodžioj lygumoje, tik vienintelė Tower Hill aukštuma pakyla vos 20 metrų virš Temzės. Gal tos aukštumos niekas ir neminėtu, jei ant jos nestovėtų didžiulis tvirtovės kompleksas. Noriu pastebėti, kad žodį "Tower" čia reikia suprasti ne tiesiogine prasme bokštu bet pastatu — tvirtove. Čia minėtoji Tower tvirtovė yra visai arti Temzės, kurios bokštai atsispindi ten, kur virš vandens iškyla plieninis gotikos kūriny Tower Bridge, taip vadinami Londono vartai. Tai kitas Londono pasididžiavimas ir ne veltui dabar laikomas šio miesto simboliu. Ši miesto dalis dabar daugiausia turistų lankoma.

1066 metais Williamas Nugalėtojas ant buvusios normanų tvirtovės pamatų pradėjo šios tvirtovės statybą. Vėliau Henrikas III ją praplėtė kitais pastatais. Centrinis šio komplekso pastatas vadinamas White Tower, nors dabar, amžių dulkėmis apneštas, atrodo pilkas. Baltasis bokštas čia sudaro centrą visų aplink esančių pastatų. Jį supa stora mūro siena su 6 bokštais. Sakoma, kad statant

ši pastatą į rišamąją mūro medžiagą vietoj vandens buvo naudojamas gyvulių kraujas. Pastate seniausias Anglijos muziejus su dideliu ginklų rinkiniu, kurį yra surinkęs karalius Henrikas VIII. Visą tvirtovės kompleksą supa taip pat stora mūro siena su 8 vartais. Turistai paprastai į tvirtovę vedami per Middle Tower vartus, kurie statyti 13 amž. karaliaus Edwardo I. Prie vartų paprastai sudaro ilgos eilės ir į tvirtovę gana sunku patekti. Mat tvirtovė 900 metų senumo ir sudaro gana įdomią turistinę atrakciją.

Praėjus vartus pasiekiamas Byward bokštas po kurio sunkiais akmeniniais skliautais sėdėdavo sargybiniai. Kiek toliau paėjus kitas bokštas, Bell bokštas, už kurio storų akmenų mūro sienų kalėjo Rochesterio vysk. Fišeris ir žinomas humanistas Thomas More.

Rytinėje pusėje garsusis Traitor Tower, t. y. išdavikų bokštas, pro kurio vartus būdavo įvedami kaliniai ir kuriems daugeliui šis kelias buvo tik vienos krypties.

Tamsiais istoriniais įvykiais pasižymėjęs ir taip vadinamas Bloody Tower. Kruvino bokšto vardas jam teko dėl to, kad čia 1597 metais buvo rastas nusizudžiusio grafo Henry Percy kūnas ir čia taip pat buvo nužudyti du mažamečiai princai Edwardas V ir jo brolis. Šie buvo dingę be žinios ir tik vėliau karaliui Karoliui II viepaštauojant buvo rasti tų vaikų kaulai.

Su karališka drama surištas ir Wakefield bokštas. Toji drama, pagal šekspyro stiliu, įvyko 1471 metais, kada mažoj koplyčioje buvo rastas negyvas paskutinis iš Lancasterio giminės karalius Henrikas VI. Prie bokšto yra ir didžioji salė, kurioje buvo nuteista mirti Anna Boleyn.

(Bus daugiau)

SHEET METAL LAYOUT

Day Shift

Requires minimum of 5 years experience making detailed sheet metal layouts of various sizes and intricate shapes. Progressive electronics company offers good salary and generous benefits.

APPLY IN PERSON, or call REGINA TRACY

201-595-4442

Interviews daily

8 am to 3 pm

MOSLER Electronic Systems Division

415 Hamburg Turnpike Wayne, N. J. 07470

Equal opportunity employer, m/f (44-46)

Wanted Journeymen or 1st Class Skilled Plastic Injection Mold Makers Tool Makers

Mold Set Up Operators CNC Machine Programmers Steady work for qualified help and benefits.

Call 215-331-7252

(44-3)

Katedra...

(Atkelta iš 1 psl.)

mitetas, kuriam vadovauja vyskupas Juozas Preikštas, 1985 m. pateikė prašymą valdžiai, kad jubiliejaus proga katedra bei kitos dvi konfiskuotos bažnyčios būtų atiduotos tikintiesiems. Be to, per paskutinius kelius metus, šimtai Lietuvos kunigų, įskaitant 60 nuosimčių Vilniaus arkivyskupijos kunigų, pasirašė peticijas pageidaujančias katedros sugrąžinimo. Kaip rezoliucijoje pažymėta, valdžia tuos prašymus ignoravo arba atmetė.

Rezoliucija Atstovų Rūmų narių vardu siūlo penkis punktus:

1) pareiškia gilų susirūpinimą dėl sovietų valdžios atsisakymo sugrąžinti katedrą Romos Katalikų Bažnyčiai,

2) pareiškia paramą Lietuvos žmonių pastangoms atgauti savo katedrą ir užtikrinti sau teisę laisvai naudotis pagrindinėmis religinėmis teisėmis, kurios taip ilgai paneigiamos,

3) prašo Prezidentą ir Valstybės sekretorių iškelti katedros klausimą pasimatymuose su sovietų pareigūnais ir liepti JAV valdžios atstovus tarptautinėse žmogaus teisių forumuose stipriai pasisakyti dėl katedros sugrąžinimo,

4) ragina JAV Kongreso narius besilankant Sovietų Sąjungoje įtraukti ir katedros sugrąžinimo klausimą į diskusijas su sovietų pareigūnais,

5) ragina sovietų valdžią pakeisti savo nusistatymą, draudžiantį katalikams garbinti Dievą Vilniaus katedroje ir sugrąžinti ją Katalikų Bažnyčios priežiūron iki 1988 m. galo.

Ši rezoliucija į Kongresą įvesta Philadelphiajos lietuvių iniciatyva. Lietuvių Informacijos Centro skyrius Washingtone pateikė kongresmeno Borski štabui informaciją apie katedrą, reikalingą rezoliucijos sudarymui.

Maždaug tuo pačiu metu kaip rezoliucija įvesta, JAV buvo pradėtas peticijos vajuš Mikhailei Gorbačioviui dėl Vilniaus katedros sugrąžinimo. Anot lapkričio 2 d. Philadelphia Inquirer, peticijos iniciatyvos esąs Philadelphiajos kardinolas John Krol, kuris pirmas ją pasirašė Lietuvos krikščionybės jubiliejaus minėjime Philadelphiajoje lapkričio 1 d. Peticijos lapus galima įsigyti iš Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos New Yorke, 351 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. 11207.

Kongresmeno Borski rezoliucijai praveisti reikia lietuvių įnašo.

(LIC)

KŪRYBA IR MOKSLAS

Satūros meistras Antanas Gustaitis

Jo rinktinės 'Pasiglostymo palaima' ir naujojo rinkinio 'Kelionė į pažadėtąją žemę' pasirodymo proga

Kazimieras Barėnas

Taip, matyt, dievų buvo gražiai duota, kad apie tą patį metą dvi toli viena nuo kitos esančios leidyklos išleido mūsų žymiojo satyriko ir humoristo Antano Gustaičio po knygą. Ir abi gražiai, prabangiai išleido — malonu paimti į rankas ir pasigrožėti. Abi didesnio formato — į aukštį pasistiebusios ir kunigaikštiškai iliustruotos.

Vieną jų išleido vilniškė "Vaga". Tai Antano rinktinė **Pasiglostymo palaima**, sudaryta iš pirmųjų sveturių išleistų keturių rinkinių (200 psl., kietai įrišta, 7000 egz., kaina 1 rb. 40 kp.). Rinktinė ta prasme, kad iš anų rinkinių buvo parinkti eilėraščiai, o ne visi sudėti. Ją puošia Viktoro Vizgirdos spalvotos iliustracijos (V. Vizgirda yra iliustravęs ir A. Mackaus Fondo 1972 m. išleistąjį A. Gustaičio rinkinį "Saulės šermenys").

Tardamasis su poetu, rinktinę sudarė Vytautas Kazakevičius, o skaitytojui

knygą ir autorių pristatantį įvadinį straipsnį parašė Vytautas Kubilius, talentingas išsimokslinęs kritikas ir literatūros srities mokslininkas, nemažo kiekio veikalų autorius, pajėgias apčiuopti ir aptarti poezijos esmę. Tame įvade pats bendriausias mūsų poeto kūrybos aptarimas gal bus šis: "A. Gustaitis išlaikė savarankiško intelektualinio bei moralinio sprendimo galią istorijos pervartų sukūryje ir tapo aštriabriaunio ironiško eilėraščio meistras. Stipriausias greta T. Tilvyčio. Tik jau visai kitokių gyvenimo priešybių naršytojas, kitokio temperamento ir intonacijų aforistinio kirčio skelėjas".

Kas jį tokiu daro, V. Kubilius straipsnyje pastraipa po pastraipos peržvelgia A. Gustaičio kūrinių poetiką, kuri jam leidžia daryti atitinkamas išvadas. Galutinė V. Kubiliaus išvada su visais nurodomais aptarimų motyvais yra tokia: "A.

Gustaičio ironiškos elegijos, atsiradusios viename iš XX a. istorijos akligatvių, įeina į bendrąjį poezijos lobyną kaip reto žanro išraiškingi egzemplioriai. Komizmo arsenalą — žaismingas parafrazes, vos girdimą parodiją, karikatūrinį portretą, pasityčiojantį aforizmą — čia varto intelektualinės minties ir iškentėtų sprendimų sopulinga energija. Literatūrinės stilistikos elegantiškas blizgesys ir ištreniruota kompozicija atsidaužia į nepamirštamą liaudiško žodžio smarkumą. Greita vaizdo slinktis ir stubbinantys posūkiai, epigraminių užsklandų sprogdinantys efektai neužgožia lyrinio susimąstymo potekstės, neįprastos šio tipo kūriniuose".

Malonu matyti, kaip Lietuvoje gero specialisto žiūrime į Antano Gustaičio sveturių sukurtą poeziją. Bet mūsų poetas šen ten čia buvo pradėtas pulti ir niekinti jau tada, kai ta jo rinktinė dar net nebuvo išleista. Norėdami ir tokiems įtikti, turėtume gal nutylėti ne tik V. Kubiliaus mintis, bet ir patį faktą, kad knyga išėjo. Ne kartą juk šitaip padaryta su kitų sveturių gyvenančių autorių knygomis, išleistomis Vilniuje. O prieš kiek metų juk paskaitydavome priekaištų, kad Lietuvos leidyklos ignoruoja užsienyje gyvenančius autorius. Tada skūstasi, kad neleidžia, dabar — kad leidžia. Suprantama, kad visiems niekada neįtiksi.

O kitą Antano Gustaičio knygą, pavadintą **Pakelėje į pažadėtąją žemę**, Satyrinės elegijos, išleido Algimanto Mackaus Knygų leidimo fondas Chicagoje. Tai naujas, jau penktas jo kūrinių rinkinys (184 psl., kieti viršeliai su aplanku, tiražas — 800 egz.). Ją liustravo Pranas Lapė (be kita ko, jis yra sukūręs iliustracijas Maironio baladėms, A. Baranausko "Anykščių šileliui" ir A. Mackaus "Augintinių žemei").

Pačiu pirmuoju knygoje išspausdintu satyriniu liūdėsiu himnu (Rudenėjant) poetas, senus draugus jau seniai dausų keliais palydėjęs, kalba sode balandžiui, kuris su trupiniu snape pakyla saulėn. O mums tokia ištarmė skirta:

Antanas Gustaitis. Viktoro Vizgirdos iliustracija knygoje "Pasiglostymo palaima".

O mūs vėlė nutūps, prilesus
aukso gūžį,
Ant kartuvių šakos tėvynėn
pakelėj.

Taip, tik taip, nes gyven-ta
nekaip. Nepadoriai gy-
venta:

...Didingi žygiai baigės:
Suguldėm nykštukus į lovas
milžinų,
Ir baltas vaidila, savom
giesmėm apsvaigęs,
Užmigo patvory, pakrapintas
džinu.
— Mes protėvių dievam žilas
barzdas nukirpom,
Linksmųjų siautuly
nurėdėm vestales
Ir atgailos maldoj nuogi iš
baimės virpam,
Į dangų žvelgdami pro
lietsargio skyles.

Tos mūsų brolių ir se-serų gyvenimiškos šunybės
atgyja ir klesti knygoje, ir
katalogas jų daug kartų il-
gesnis už tame programi-
niame ar įvadiniam himne
išvardytąsias.

Pats poetas šios knygos
kūrinius yra pavadinęs sa-
tyrinėmis elegijomis. O jei-
gu elegijos, tai reiškia, kad
tą satyrinį nusiteikimą gau-
bia liūdėsio, melancholijos
nuotaika, iš eilėraščių pra-
siverš ir skundas. Tik ir tas
skundas, žinoma, čia ne
toks, kaip, pavyzdžiui, An-
tano Vienažindžio ar Prano
Vaičiūčio elegijose. Anų
vienas štai skundėsi ir
liūdėjo, kad aštrūs valdžios
peiliai širdį pervėrė, o ki-
tas — kad pajėgos mažinas,
greit slėgs kapas, o vis tiek
trokštą žinoti, ar tėvynei
bus geriau.

Antano Gustaičio iš mū-
sų aplinkos išsunkti eilė-
raščių herojai ne tos rūšies

žmonės. Ne tokie jų nusi-
teikimai, ir jeigu jie liūdi,
tai ne dėl tokių dalykų, ko-
kie apdainuoti anų poetų
elegijose. Net ir mirčiai ar-
tėjant (Stovint ant slenks-
čio) sielojasi, kad miręs tik
priešus paguos, o dar ne
viską jis mylėjo ir prakeikė
ir nepasiekė šventųjų doros.
Žinoma, ne jam iki švento-
jo, jie guodžiasi, kad delne
trūksta milijono, dar vynas
už laisvę negertas, dar lau-
kia graži draugo našlė.

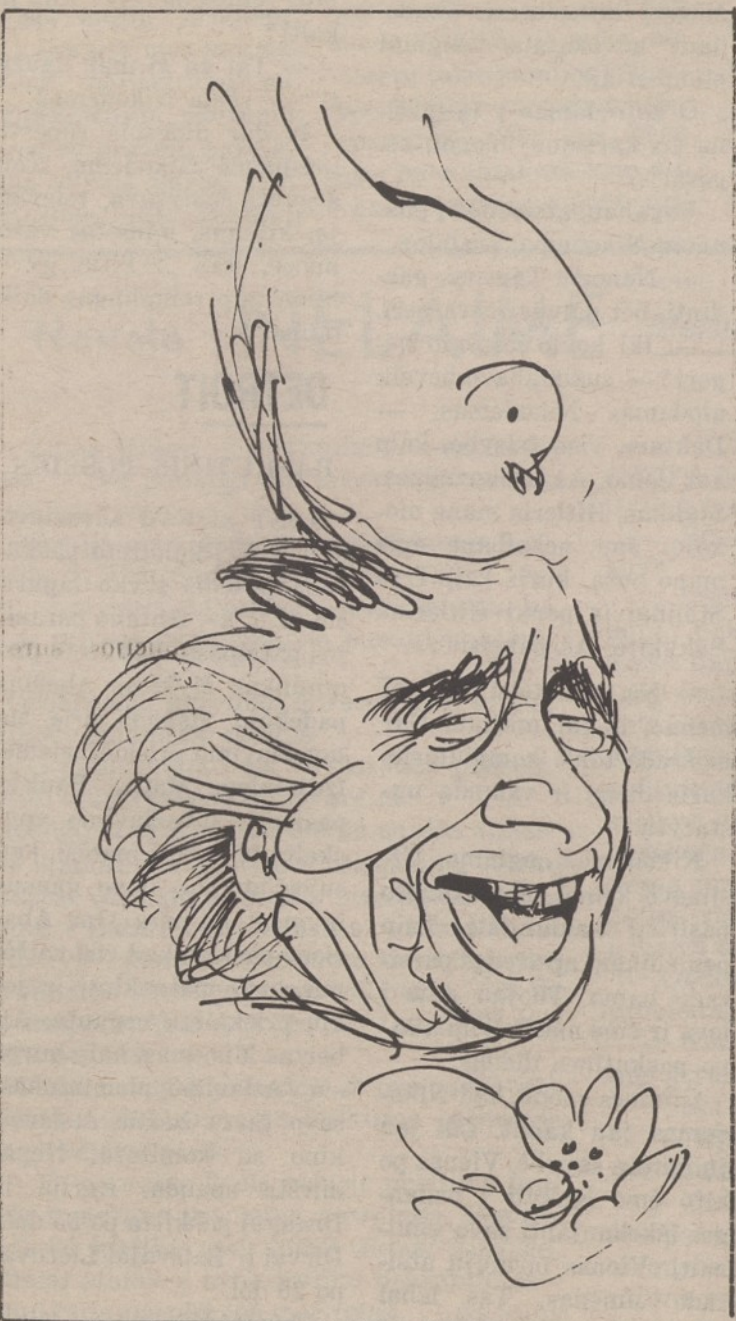
Ne visi, aišku, susenę to-
kiomis mintimis gyvi. Kitų
svajonės būtų kitokios, bet
nebėr jėgų. Štai žmogus
(Senatvė) trokštų greitą
briedį pavyti, bet jau girgž-
denasi kaulai, blakstienas
jau užgulė rugsėjo rūkai,
koja sustirus. Vadinas, se-
natvė surietė, ir dėl to

Ką glausi bučiuosi, kai lūpa
šiuri,
Kai meilė ir seksas — vien
graudžios satyros,
Ir liūdnas iš sielos į kūną
žiūri?

Daugelis tų nuodėmių ar
nuodėmingų svajonių yra
senos, turbūt įprastos žmo-
gui nuo to laiko, kai jis
pradėjo trypinėti žemėje.
Štai kad ir noras būti vadu
ar šiais moderniais laikais
demokratinu ar diktatūri-
niu prezidentu, kaip anas
(Palaimintoji vasara) pla-
že kaitinąs tautietis, ku-
ris trokštų, kad

...su vyturiu pabustum
Lovo prezidento.

Arba dažna žmogaus sva-
jonė turėti pinigų, vieno —
kad, jų turėdamas, nepa-
žinsi vargų, o kito — vis
(Nukelta į 6 psl.)

Antanas Gustaitis. Prano Lapės iliustracija knygoje "Pakelėje į pažadėtąją žemę".

(Atkelta iš 5 psl.)

turtėti ir turtėti pinigų, pinigų, pinigų... (Pinigai). Kitas (Garbės vieškelio) dėkoja Dziesuliui už viską ir tikisi sukrauti lobių stirną, o kai mirs, draugai, papuošę rožių vainikais,

Maldom ir maršais palydės
Aukštyn lig dangiškos kedės.

Lobių turėdamas, aišku, tikisi ir tų vainikų ir vietos danguje, jeigu ją galima nusipirkti.

Tačiau budriam mūsų poetui netrūksta ir naujų, šiandien lietuviams būdingų temų. Štai didelė elegijoje (Nykus ruduo dramblių kapinyne) apraudojamas likimas tautiečio, kurio ir inksčiai nebeveikia, kramto jis tik kugelinę tarę, nors širdis dar lietuviško kmyno verkia ir ilgisi skilandžio. Gailisi žmogus žygių dainų, kai garbinta šnipai, herojai bailiai laikyti, dolerėriai rinkta, o sapnuose net Kęstučio žirgu jota. Taip, patrioto būta, nors lovoj glamonėta indė. Ir tą graudų rudenį primenamas to ligoto buvusio veikėjo palikimas:

Tėvynėj gal seniai rugelį
užakėjo,
O tavo kamara pilna
Dženukų, Čarlių,
Maušiejų, Robinų, Achmedų,
Šeilų, Heidžių, —
Lyg būtų veikia pratešęs
veislę gaidžio,
Kovodamas riksmu po
kruopos nurytos
Už ateitį tautos.

Satyrišku graudumu pagautas būdingas ir smarkiai metasis į akis mūsų išeivijos bruožas, nes juk ir savo spaudoj turim progą pasiskaityti, kaip ne tik eilinių, bet ir veikėjų — vadų šeimuose auga Achmedai ir šeilos ar ir kitokiais lietuvių ausiai, rodos, egzotiškais svetimais vardais būsimieji veikėjai ar net Lietuvos prezidentai...

Labai šiuolaikinė tema yra ir pokalbiai ar pasiginčijimai apie lietuvių literatūrą. Vieni teigia, kad ji

viena tėra, o kiti dar vis stipriai tebesilaiko nuomonės, kad dvi: viena namie, kita svetur. Satyros (Literatūra tragedija) veikėjas nutarė knygas surikiuoti taip, tarytum literatūra būtų viena: šalia Rutkūno ir Aisčio padėti Bubnį, Baltušį, Maceiną, šalia Nagio ir Bradūno Marcinkevičių, šalia Karčiausko Radauską, šalia Gedos Brazdžionį. Ir kas iš to išejo? Po košmariško sapno lentynoj liko tik apsvilę Kiršos "Pelenai", o ant grindų Ragauskos "Ite, missa est". Štai kas iš to išejo.

Paliečia A. Gustaitis ir dar vieną šiandieninę specialią aktualiją — visokius pederastus, kurie dabar jau ir teises sau daug kur yra išsikovoję ir šen ten net finansiskai paremiami, kaip ligi šiol skriausta mažuma. Su Dievu aptardamas lyčių istoriją nuo Adomo ir levos (Prisnūdusiam Dziesuliui) ir priedamas iki tos supederastintos dabarties, mūsų satyrikas šūkteli:

O Dziesuli, Tau veidas
paraustų,
Jei pabustum už savo tvoros!

Knyga tiršta. Vis naujos temos, naujos mintys iš skambių posmų pačios, rodos, prašosi atsimenamos. O ir eiliavimo formos vis įvairuoja nuo liaudies dainelės skambesio, kaip toj "Gromatėlėj" apie kviečiamą grįžti namo tautos pelėsį, iki odės iškilmingumo. Savitai poetas perkuria ir seną pasaką apie vilkų susibroliaimą su naiviomis avimis. Visa ko yra, ir kur čia pajėgsi vienu žvilgsniu apibėgti tą poeto išradingumą ir visą atskirų satyrų talentingai kuriamą šmaikštumą!

Knyga baigiama "Ant-ram kaimui" sukurtu vaidinimu "Pakelė į pažadėtąją žemę", kuriame žmogeliai iš lietuviško Mozės-Vaidilos nori išprašyti sau medalį. Vienas kitą plūsta jie,

Nikodemas Pagurklys pasijuto lyg ir ne taip kaip vakar. Kažkas tai negerai. Lyg būtų pagirios, bet šią ligą ir jos simptomus jis gerai pažįsta. Ne, ne pagirios. Norėjo pasiklausinėti apie savo negalavimus pas šiaip jau gerai išmanančius, bet nutarė eiti pas specialistą. Taigi, reiškia pas daktarą. Nuvežliojo jis pas daktarą ir atsisėdo laukiamajame. Neturėdamas ką ypatingo veikti, žvilgtelėjo į žurnalus. Sužinojo, kad amerikiečiai jau nebetoli Beryno. Ten buvo rašoma ir apie Trumano kelionę į Potsdamą. Ir Stalino portretą su dideliais antpečiais

ir, žinoma, medalis dingsta, niekas jo negauna.

Prieš šį vaidinimą išspausdintas pluoštas eilėraščių "Pagraudenimai ir pasigraudenimai bičiuliams" išsiskiria kitokiu nusiteikimu. Čia Antanas Gustaitis sudėjo eilėraščius, kuriuose vienaip ar kitaip yra pagarbines savo bičiulius, iš tiesų visą būrį jų, pradedant dailininku Viktoru Vizgirda ir baigiant anoniminiu bendrakeleiviu. Čia Antanas jau kitas. Jeigu ir šypsosi, tai vis šiltai, švelniai, bičiuliškai. Va, Bernardui ir Aldonai Brazdžioniams, kurie turi įsitaisę įdomią gyvenvietę su savotišku botanikos sodu ir namų ūkiu, pataria:

Šviežiom kruopom palesinkit
vištą
Ir gaidelio pašlovinkit meną
ir dar priemeną:
Tik nelipkit ant kakalio
šilto,
Kol dar metas abiem neatėjo.
Pagerbimo odę ištikimajam žyniui Vytautui Alan-tui poetas pradeda draugiškai šypsodamasis:
Seniai šventieji ažuolai
išvirto
Ir vėtros ožio pelenus
išpustė,
O tu, Žynty, kad praeitis
nemirtų,
Dar vis budi tuščiam
Perkūno būste
Ir kniūpsčias prieš
dalgiakardį rūdies
Giesmėm už mūsų pergalės
meldies.

Pro kitiems tam tikromis progomis skirtus humoristinius posmus šen ten švysteli ir paties Antano Gustaičio asmuo, nebe to, kuris satyriškai liūdi ar plaka, bet nuoširdaus, kuklaus, mylinčio žmogų ir gal kartais truputį melancholiško.

Bet šiuo metu, kai ant jo stalo iš karto sugulė puikiai išleistos dvi jo kūrinių knygos, poetas-meistras, tikimės, šypsosi, kaip ir mes, džiaugdamiesi jo pasiekimais.

K. Barėnas

Mirti ar gyventi

Vladas Vijeikis

pamatė. Labai susinervino sužinojęs, kad Churchillio neišrinko. Belaukdamas, ką gi darysi. Ėmė žvalgytis į sienas. Sienose labai daug visokių atžymėjimų aukšniuose rėmeliuose įremin-tų. Čia lyg būtų universite-to pažymėjimas, kad tas asmuo jau yra daktaras. Čia iš BALFo, kad dešimkę paklojo tėvynės reikalams. Ilgai tyrinėjo vieną rėmelį. Ten buvo nupiešta žuvis ir dar daug kas prirašyta. Nikodemas, menkai susivokiąs moksliniuose raštuose, pagaliau išskaitė, kad šis pažymėjimas buvo duotas universitete tam, kuris daugiausiai aukšinių žuvelių prarys. Sekančiame buvo pavaizduotas bliūdas su makaronais. Gautas už suvalgymą makaronų per trumpiausią laiką. Visa tai labai paveikė Nikodemą ir pakėlė daktaro asmenybės aukštumas jo galvosenoje. Va, tai bent daktaras.

Nebaigus visų aukšinių rėmelių apžiūros, Nikodemas buvo pašauktas pas tą ypatingą daktarą. Čia nenorime atpasakoti visos tos procedūros, kuri pas daktarus vyksta. Nusivilk, atsigulk, apsisuk ir t.t. Tai baisiai neįdomu nei skaitytojui nei man. Tad eisime prie reikalo.

Daktaras prisėdo prie stalo, spaudeliojo kompiuterio guzikėlius. Dabar visi žiūri į kompiuterį. Pradedant advokatais, baigiant plumberiais.

O žiūrėdamas į tą mašiną vis kartojo: "blogai, negerai".

Pagaliau, atsisukęs į pusnuogį Nikodemą, prabilo:

— Nenoriu Tamstos gzdinti, bet dalykai nėra geri.

— Iki kokio laipsnio negerai? — suaimanavo beveik alpdamas Nikodemas. — Daktare, visą teisybę, kaip ant delno. Aš užsigrūdinęs. Stalinas, Hitleris mane nio-kojo. Jau nekalbant apie mano bosą, kuris kaip trys Stalinais ir penki Hitleriais. Sakykite. Aš pakelsiu...

— Na, tamstelei liko gal mėnuo, o gal mažiau. Dar neišrado tokio kompiuterio, kuris dieną ir valandą nu-statytų.

Nikodemas suglumo. Užsimovė kelnes, bet užmiršo pasirūsti kaklaraištį. Taip nemadingai apsirūdęs pasirado namo. Tuoju gulė į lovą ir ėmė mastyti apie savo paskutines dienas.

Giminės suodė, kad Nikodemas jau kaput. Čia jau jų įgimta savybė. Vienas po kito ėmė lankyti į padanges iškeliaujantį savo gimnaitį. Vienas pirmųjų atsirado sūnėnas. Tas labai spritnus vyrukas sako:

— Dėdule, girdėjau, kad apleidi mus. Gaila, bet kam gi tu tą savo puikų televi-

zijos aparatą paliksi? Negi pasiimsi su savim?

— Imkis sau, gal atminsi mane savo geru žodžiu, — silpnai atsakė Nikodemas. Aparatas pranyko tuoj pat.

Ir čia prasidėjo. Giminių atsirado nei matytų nei girdėtų. Vienas išsivežė sofą, kitas lentynas, trečias norėjo virtuvės įtaisus išsivežti, bet sunku buvo atšriubuoti. Sakė kitą kartą atvažiuos su atitinkamais įrankiais. Labai aptukli moterėlė surinko puodus ir skauradas. Kažkas panorėjo lovos, kurioje Nikodemas patalė gulėjęs, bet kiti sudraudė. Negi ant grindų guldysi. Bet antklodės ir porą pagalvių išsinešė.

Ir taip guli Nikodemas tuščiam bute. Viskas švariai nuvalyta. Guli dvi dienas, keturias, savaitę, keturias savaites. O daktaro pranašystė nepildosi. Nikodemas nei pakartas nei paleistas. Nei danguje nei žemėje. Atsikėlė Nikodemas. Pasiėmė lazda, kurią giminės besukubėdami buvo užmiršę ir nuėjo pas daktarą. Gerai pasidarbavęs sukūždino visus atestatus aukšniuose rėmeliuose. Tik nepavyko to, kur su žuvies portretu buvo, nes atvažiavusi policija sulaukė. Bet policininkas buvo lyg ir žmoniškas. Sako:

— Eik sau. Ir man taip buvo. Tik kam tuos aukšinius rėmus daužyt? Kuo jie kalti?

— Tai ką gi man daužyti? — rėkia Nikodemas.

Ir dar didesnis rūpestis prispaudė Nikodemą. Kaip atgausti šaldytuvą, televiziją, kilimus, mimosas vazonuose, sofą, ir kitus gyvenime taip reikalingus daiktus?

DETROIT

PASKUTINIS POSĖDIS

LŠST atstovų suvažiavimui ruošti komiteto paskutinis posėdis įvyko lapkričio 11 d. šv. Antano parapijos patalpose. Komiteto pirmininkas Mykolas Abarius padėjo visiems prie šio suvažiavimo prisidėjusiems. Iždininkas Matas Baukys paskaitė suvažiavimo apyskaitą iš kurios matėsi, kad suvažiavimas buvo gausus ir nuostolio nėra. Ona Abarienė pasakė, kad visi vaišėmis buvo patenkinti ir jokių priekaištų negauta. Albertas Misiūnas, kaip buvęs suvažiavimo pirmininkas, savo tartu žodžiu atsisveikino su komitetu. Nepamiršta spauda. Kariui ir Draugui paskirta po 25 dol., Dirvai ir Laisvajai Lietuvai po 20 dol.

Po posėdžio, sekant lietuviškas tradicijas, turėjome kavutę su pyragaičiais ir sumuštiniais. A. Grinius

Galėsime laimėti gryno aukso

Jurgis Janušaitis

Aštuntajai Laisvojo Pasaulio Lietuvių Tautinių šokių šventei artėjant, šventei ruošti komitetas, vadovaujamas energingo pirmininko dr. V. Kvedaro, dažnai sėda prie stalo bendriems posėdžiams ir sprendžia visą eilę sudėtingų, su švente susijusių, problemų.

Viena iš didžiųjų problemų — lėšos. O jų tokioms šventėms reikia gana daug. Lėšas sutelkti įsipareigojo Kanados ir JAV LB Krašto valdybos.

Pinigų telkimas — nemalonus dalykas. Visi, visada ir iš visur prašo aukų. Visų projektai, darbai labai svarbūs, būtini. O šie darbai atliktini tik visos išeivijos lietuvių dosnumu. Iki šiol lietuviškoji išeivija įrodė savo didelį sąmoningumą. Ji, kai tik iškyla bendras reikalas, suremia pečius ir sukuria nuostabiai dideles sumas didiesiems, o kartais ir mažiesiems, darbams įgyvendinti.

Sekantieji metai išeivijos lietuviams ypač svarbūs. Kanadoje beveik padieniui įvyks trys didieji renginiai: Pasaulio Lietuvių Seimas, Kultūros Kongresas ir Aštuntoji Laisvojo Pasaulio Lietuvių Tautinių šokių šventė. Visiems reikės pinigų. Tačiau ir tikslai kilnūs, net būtini. Tikėkime, kad ir šį kartą mes neaيمانosime, nesiskųsime aukų prašančiųjų gausumu, bet visi sutardami, pakelsime šią sunkią naštą.

Grįžkime prie Tautinių

šokių šventės problemos. Jos suruošimas pareikalaus daugiausia darbo, darbininkų ir lėšų.

Tad visi teisingai daro šventei ruošti Komitetas iš anksto planuodamas būdus lėšoms sutelkti.

Žinoma, neapseinama be komercinių užsimojimų. Štai viename Komiteto posėdyje tarpe kitų klausimų, sprendžiamas lėšoms telkti būdas. Vienas iš tokių būdų — laimėjimų paskirstymas. Taip dabar daro visi, norėdami sutelkti didesnes sumas. Tas būdas, atrodo, visuomenėje turi pasisekimą. Šventės Komiteto vyriausias išdinininkas Juozas Krištolaitis informuoja, kad būsią atspausdinta 5 tūkstančiai knygelių, kiekvienoje po 12 laimėjimams skirtų bilietų. Taigi būsią viso 60,000 bilietų, po 1 dol., kas sudarytų gana gražią sumą. Tačiau tas knygutes reikės išplatinti. Numatoma sudaryti darbščią komisiją, kuri tuo reikalu rūpinsis. Labai svarbu, kad knygutės pasiektų visas lietuviškas organizacijas ir net pavienius asmenis ir kad visi su auka už išplatintus bilietus atsilieptų.

Idomu tas, kad šį kartą dovanų paskirstyme yra numatyta premija 5 uncijų gryno aukso. Tai ypatinga dovana. O kas iš mūsų norėtų tokio laimikio! Šventės leidinio numatoma atspausdinti 7000 egz. 2000 egz. būtų išdalinta kaip dovana šokėjams, o 5000 egz.

išplatunami šventėje dalyvaujantiems žiūrovams.

Praeityje yra atsitikę taip, kad leidinių labai daug lieka, nes pačioje šventėje nesusėjama tūkstančiams žiūrovų leidinius pasiūlyti. Tai turėtų galvoje komitetas, spausdindamas didelius kiekius leidinių.

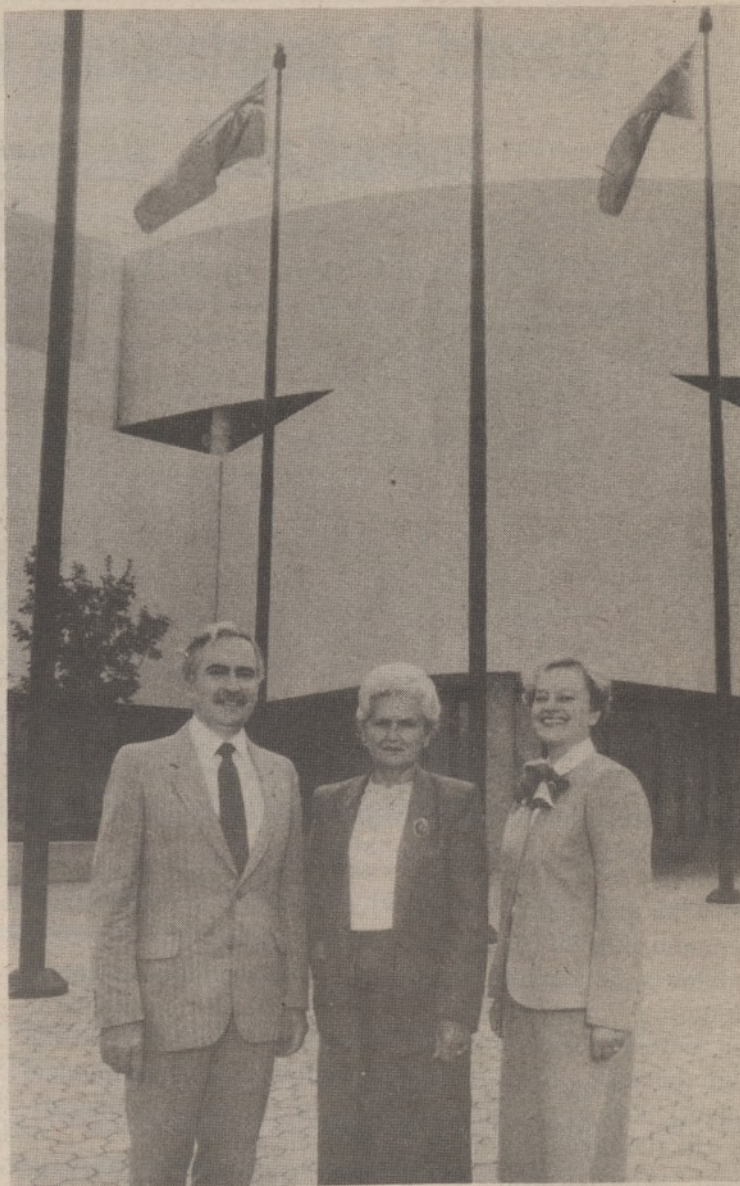
Leidiniuose numatoma talpinti sveikinimus, reklaminius skelbimus. Tai būtų šventei parama. Kaštuotų skelbimai — 1 puslapis — 200 dol., pusė puslapio — 150 dol., ketvirtis puslapio — 100 dol. ir aštuntadalis puslapio — 60 dol.

Šventei suruošti reikia ne tik Komiteto darbo, ne tik gausių žiūrovų, bet ir mecenatų. Visada taip būdavo, bus ir šį kartą. Tikėkime, kad mecenatų atsiras, juk turime garbingų, pasiturinčių tautiečių. Komitetas skelbia mecenatams ir sąlygas, būtent: Garbės rėmėjai — paaukoję bent 300 dol. ir daugiau gaus po du bilietus į šventę, ir priėmimą. Rėmėjai — paaukoję 200 dol. ir daugiau gaus du bilietus į šventę. Asmenys, paaukoję 25 dol. ir daugiau bus skelbiami šventės leidinyje. MECENATAI — paaukoję 500 dol. ir daugiau gaus po du bilietus į šventę, priėmimą ir pokylį.

Kaip matome, Komitetas aukotojams taip pat nenori likti skolingas ir stengiasi dalinai aukotojus pagerbti ir jiems atsilyginti.

Tai maždaug tokie Komiteto planai telkiant Tautinių šokių šventei lėšas.

Komitetas nuoširdžiai dirba ir atskiros komisijos. Šventei pasiruošimas vyksta sklandžiai. Šventė įvyks-

VIII Tautinių šokių šventės meninės dalies vadovai Juozas Karasiejas, Genovaitė Breichmanienė ir Rita Karasiejienė. Trūksta Liudo Sagio. Šventė įvyksta ateinančią vasarą, liepos 3 d., Hamiltone, Kanadoje.

V. Beniušio nuotr.

ta Hamiltone, gražioje Kanados lietuvių kolonijoje, liepos 3 d.

Šventei visos reikiamos patalpos jau užsakytos, sutartys pasirašytos.

Komitetas iš anksto prašo laisvojo pasaulio lietuvių šventei reikiamo dėmesio, visokeriopos talkos ir piniginės paramos.

Tautinių šokių šventė —

mūsų pasididžiavimas lietuviškojo jaunimo sąmoningumu, darbštumu ir visos išeivijos gyvastingumo pademonstravimas ir pavergtajai Tėvynei.

Tad iš anksto glauskime gretas didiesiems darbams.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

Novelė

NELAIMĖ

Marija Tūbelytė-Kuhlmanienė

(2)

- Žinau, žinau, - pertraukė žmoną Gediminą. - Bet kadangi tau išvykus neturėjau kur išleisti pinigų ...

Koks jis visgi geras ir suprantantis, primerkdama akis pagalvojo Audrė. Jei ne tas, mūsų santykius pakirštęs, jo įtarinėjimas, aš būčiau buvusi laimingiausia pasaulyje moteris ...

Gediminas, nežymiai suraukdamas kaktą, truktelėjo žmoną už rankos.

- O dabar geriau eik viršun kiek pailsėti. Tu man staiga pasirodei pavargusi.

Įžengus į jaukų, vidudienio saulės auksiniais spinduliais apšviestą miegamąjį, Audrė netikėtai užplūdo skaudūs atminimai. Čia, šitame - dabar taip linksmam atrodančiam kambaryje - jiedu su Gediminu buvo išgyvenę liūdniausias savo gyvenimo valandas. Čia jie taip desperatiškai grūmėsi su taip netikėtai ištikta nelaimė ...

O toji nelaimė prasidėjo ir pasibaigė tuomet, kad Audrė antrame neštumo mėnesyje susirgo vėjaraupiais.

- Ši paprasta ligėlė pačioje neštumo pradžioje moterims yra labai pavojinga, nes jos pasėkoje kūdikis gali gimti aklas, kurčias, protiniai atsilikęs arba fiziniai deformuotas - Audrė tada pasakė jos gydytojas. - Aš jums patariu šį neštumą tuojau nutraukti.

- Bet daktare, mes gi to vaikelio taip ilgai laukėme ... O be to, atminti, mes jau ne be tokie jauni - man jau trisdešimt dveji metai, o mano vyrui ...

- Nesakykite, kad jūs rizikuotumėt pagimdyti nesveiką vaiką? - rūšiai Audrę pertraukė gydytojas Mitchell.

- Bet gal tai neįvyks? Gal jis gimis sveikas?

- Vistiek nerizikuokite. Atsiminkite, jog dabar pati jūsų neštumo pradžia, niekas jūmyse dar nėra kaip reikiant susiformavę. Taigi nedarykite iš šios situacijos pernelyg didelės tragedijos. Atsiminkite, kad panašiai atsitinka ir daugeliui kitų moterų ir jos, kiek palaukusios, vėl tampa neščiomis, pagimdo sveikus vaikus ir apie šį epizodą daugiau nebegalvoja. Pasitarkite su savo vyru ir nedelsdama man praneškite savo nutarimą. Yra būtina viską kaip galima greičiau sutvarkyti - užbaigę savo pamokslą daktaras Mitchell.

Gediminas, būdamas giliai religingas, į problemą reagavo visai kitaip.

- Tik tikėkime į Dievo pagalbą ir viskas bus gerai - sakė jis

- Bet jeigu Jis mūsų neišklausys?

- Nejaugi tu taip visiškai netiki į Viešpaties mielaširdystę?

- Tikiu, bet ... - ir nors Audrė ir buvo tokia pat tikinti, kaip ir jos vyras, jai kartais atrodydavo, kad Dievas dažnai eina savais, mums mirtingiesiems nesuprantamais keliais, greičiausiai norėdamas mus tuometi stiprinti ar išbandyti.

- Bet mūsų vaikelis jau yra! Nejaugi tu tikrai galėtum sutikti, kad tavo bejausmis gydytojas mūsų Vyturėlį ten ligoninėj, anot jo

paties žodžių, "sutvarkytų"?

Tris dienas ir tris naktis tęsėsi šitie jų kamuojantys pasitarimai, Gediminui iš paskutiniųjų bandant žmoną įtikinti, kad jų vaikas gimis sveikas, o Audrė pro ašaras kartojant "nežinau, nežinau" ...

Tačiau, kai po trečios nemiegotos nakties išaušo tiesiog spinduliuojančiai skaisčius rytas ir išsilenkusi pro langą Audrė užuodė vėsus ir gaivinantį milžiniškų pušų kvapą, kai virš ramunėmis nusėtos pievos pamatė besisupančius baltus drugius ir išgirdo ką tik pabudusių paukščių balselius, ji pajuto, kuo aiškiausiai pajuto, kad jų Vyturėlis gimis sveikas, kad jis ir matys, ir girdės, kad vaikydamasis baltuosius drugelius lakstys po šią pievelę, o paskui apvirtęs ant nugaros seks žydriame danguje praplaukiančius debesėlius

Apimta begalinio džiaugsmo Audrė nuskubėjo jau anksčiau žemyn nuėjusiam Gediminui pasisakyti apie tai, ką ji tik dabar buvo išgyvenusi. Tačiau, vos jai pasiekus laiptus, staiga apsvaigo galva ir Audrė pajuto kad ji tik krenta krenta, krenta ...

Kai pabudusi iš anesteizijos Audrė Jurkūnienė bandė nusišypsoti lovos kojugalvy berymančiam Gediminui, jų akims susitikus jįsai tik niūriai truktelėjo pečiais ir net neatsakė į jos šypsnį.

- Kaip baisiai skaudu, kad mes savo vaikelio netekom kaip tik tada, kai aš bėgau tau pasakyti, kad tu buvai teisus... kad mūsų Vy Vyturėlis gimis sveikas!.. Jaučiausi tokia laiminga ...

- Bandau tave pateisinti, žinodamas kaip sunku tau buvo apsispręsti, - vengdamas žmonos akių atsakė Gediminas.

(Bus daugiau)

AUSTRALIJOS LIETUVIAI

Antanas Laukaitis

SPORTINĖ VEIKLA

Darant metinį Australijos lietuvių įvairių organizacijų vadovų suvažiavime pranešimą, kuris nesenai įvyko Melbourne, aptariant praėjusią darbo veiklą ir nustatant ateities darbo gaires, dabartinis Australijos Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto Sąjungos pirmininkas Jurgis Jonavičius pareiškė:

1979 metais išleistos Australijos lietuvių sporto istorijos knygos pratarmėje tuometinis ALB Krašto valdybos pirmininkas Vytautas Neverauskas sako, kad "...Mūsų lietuviškieji sporto klubai yra neišskiriama bendruomenės gyvenimo dalis. Jų įnašas į Australijos tautinį-bendruomeninį gyvenimą, suburiant jaunimą į lietuviškus sporto klubus ir prilaikant tą jaunimą prie savo bendruomenės, yra labai reikšmingas."

Tie žodžiai yra tikslus atsakymas tiems, kurie sako, kad mūsų sporto klubai lietuvių nieko neduoda. Esą, jaunimas komandose bei varžybose tarpusavyje kalba angliškai ir todėl lietuviškumo išlaikymui iš to jokios naudos nėra. Tenka pripažinti, kad kas liečia anglų kalbos naudojimą, tame yra tiesos, bet kartu reikia pridurti, jog niekam nepaslaptis, kad šia liga serga ne vien sportininkai, bet ir kitų mūsų jaunimo organizacijų, ratelių ir grupių nariai.

Nežiūrint to, gyvenimo patirtis rodo, kad tautiniai sporto klubai, taip kaip ir visi kiti mūsų jaunimo sambūriai yra efektyvi priemonė padėti jaunimo tarpe ugdyti tėvų įskiepytą tautinę dvasią ir išlaikyti jį bendruomenės rėmuose.

Į sportą jaunimo stumti nereikia. Jį ten traukia jų pačių sveikas instinktas. Sportas savo kovinga ir žaisminga forma bei koordinuota fizinės ir dvasinės jėgos išraiška yra patrauklus ne tik jaunimui, bet ir pažengusio amžiaus žmonėms. Rungtyniavimas su draugais metinėse sporto šventėse ir bendravimas su kitų kraštų lietuvių jaunimu išvykose už Australijos ribų yra įspūdingai, kurie jaunų žmonių gyvenime tampa neužmirštamais momentais ir yra ta magnetinė jėga, traukianti jaunimą į mūsų sporto klubų eiles.

Aišku, kad priklausymas lietuviškam sporto klubui, taip kaip ir dalyvavimas bet kokioje lietuviškoje veikloje, reikalauja pasiaukojimo. Jei savo asmeninis

patogumas ir nauda bus statomi pirmoje vietoje ir jei vietoje lietuviško sporto klubo bus pasirenkamas svetimtaučių klubas, ateis laikas, kai neturėsime nei metinių sporto švenčių, nei išvykų į užsienį bendrauti ir rungtis su kitų kontinentų lietuvišku jaunimu, nei užjūrio lietuvių sportininkų atsilankymų Australijoje. Tautiniai sporto klubai kaip tik ir sudaro minėtas galimybes.

Kalbant apie sportą reikia paminėti, kad jo dėka Lietuvos ir lietuvių vardas buvo minimas ir dabar nuskamba pasaulyje daugiau, negu dėl kurių nors kitų mūsų atsiekimų. Štai keli pavyzdžiai:

Krepšinyje du kartus (1937 ir 1939 metais) laimėjome Europos meisterio vardą. 1937 m. Suomijoje, pasaulinėse šaudymo pirmenybėse pistoletų grupėje Lietuva laimėjo 2-rą vietą. 1938 m. Italijoje, Europos moterų krepšinio pirmenybėse lietuviškos iškovojo 2-rą vietą. 1939 m. Egipte, pasaulinėse stalo teniso pirmenybėse lietuviai laimėjo 4-tą vietą. 1939 m. Šveicarijoje, pasaulinėse šaudymo pirmenybėse Lietuva apgynė 1937 m. Suomijoje laimėtą 2-rą vietą pistoletų grupėje, palikdama užpakalyje eilę didžiųjų valstybių. Apie šių dienų mūsų Kauno "Žalgirio" krepšinininkų atsiektus laimėjimus žino visas pasaulis. Kokia kita mūsų veikla tiek kartų pagarsino Lietuvos vardą pasaulinėje spaudoje ir televizijoje?

Šiandieninės mūsų veiklos kulminaciniai punktai yra Australijos lietuvių metinės sporto šventės, kurios suburia jaunimą iš visų mūsų kolonijų ir mūsų rinktinė išvykos į kas 5 metai įvykstančias laisvojo pasaulio lietuvių sportininkų žaidynes, pabendrauti su š. Amerikos lietuviais.

Kas liečia Australijos lietuvių sporto klubus, nežiūrint į senstančių veteranų pastangas išlaikyti klubuose komandas rungtynėms vietinėse australų pirmenybėse, padėtis vis sunkėja. To priežastis — žaidėjų ir trenerių bei vadovų trūkumas.

Jaunieji kažkodėl nerodo pakankamai noro darbui ir dažnai nėra lengva juos priprašyti ateiti vadovauti klubams ar treniruoti komandas. Aišku, pasitaiko išimčių, kai kartais nuo karto klubai pergyvena periodinius renesansus, kada energingoms valdyboms pavyksta sudaryti kelias komandas ir išlaikyti jas ilgesnį laiką to miesto pirmenybėse bei bendrai pagyvin-
ti klubo veiklą, kaip pavyzdžiui Melbourne Varpui.

Žinoma, jei australų klubuose sportuojantis lietuviškų šeimų jaunimas ateitų į vietinį klubą ir jei mūsų jaunesnio amžiaus veteranai rastų laiko tą jaunimą treniruoti ir prižiūrėti, šiandien gal visi klubai tebeturėtų po kelias krepšinio ir tinklinio komandas.

Suvažiavimuose ir asmeniniuose pokalbiuose beveik visi Australijos lietuvių sporto vadovai sutinka, kad juo toliau, tuo bus sunkiau išlaikyti mūsų komandas grynai lietuviškas. Vienos ilgiau, kitos trumpiau dar laikysis lietuvių kilmės žaidėjais. Vėliau jos taps vis daugiau mišrios ir eventualiai, kad jos galėtų išsilaikyti, jose turės žaisti daugiau svetimtaučių, negu lietuvių. Australijos lietuvių klubams tokia padėtis negalės būti priimtina.

Visa tai skamba pesimistiškai, tačiau tiems, kurie su šia problema tiesioginiai susiduria, yra aišku, kad tai yra reali padėtis. Jei reikala nepagerės, atrodo, kad ateityje lietuvių sporto klubai turės atlikti dvejopas funkcijas.

Pirmoji būtų ta, kad reikalui esant, kaip pav. įvykstant Sporto šventei, Pabaltiečių turnyrai ar išvykai į užsienį, klubų valdybų pareiga būtų sudaryti komandas iš savo arba australų

klubuose žaidžiančių lietuvių sportininkų, kad jos galėtų minėtomis progomis atstovauti tos vietovės klubų. Tokiu būdu bus galima ilgesnį laiką pratęsti mūsų sporto švenčių tradiciją. Taip pat sporto šventėse ir rinktinės išrinktiems reprezentantams bus sudaryta proga atstovauti Australijos lietuvių pabaltiečių turnyruose ir išvykose į Pasaulio Lietuvių Sporto žaidynes.

Antroji klubų funkcija būtų kultivuoti ir daugiau dėmesio kreipti į tokias sporto šakas, kaip biliardas, stalo tenisas, golfas, squashas, šachmatai, žiemos sportas ir panašiai, kuriose galėtų dalyvauti pažengusio amžiaus klubo nariai.

Tokio pobūdžio veikla įgalintų klubus egzistuoti ateityje iki tol kol turėsime Australijoje lietuvių bendruomenę.

Reikia tikėtis, kad šis žvilgsnis į ateitį bus suprasas ir priimtas ne kaip pesimistiška resignacija, bet kaip reali išeitis klubams toliau gyvuoti.

Šiandieniniai sporto darbuotojai neturėtų nuleisti rankų, bet pritraukti klubams vadovauti jauną ir vidutinio amžiaus žmones bei raginti tėvus ne tik atvesti savo vaikus į lietuvių sporto klubus, bet taip pat padėti klubų vadovybėms jų pastangose per sportą išlaikyti priaugantį jaunimą mūsų bendruomenėje.

Lighthouse galerijoje Tequesta, Fl. nuo lapkričio 11 iki gruodžio 2 d. dail. Rimgailė Zotovienė bendroje parodoje su amerikiečiais dailininkais turėjo išstačiusi keletą savo paveikslų. Nuotraukoje dailininkė prie savo kūrinių parodą atidarant.

**An early CHRISTMAS GIFT
SAVE 20% in our
SALAMANDER SHOE STORE**
when you buy shoes for the winter until Christmas.

We have a large selection in
Ladies and Men's Shoes and Boots
**SALAMANDER
SHOE STORE**

4164 Lorain Ave. Cleveland, Oh. 44113
Business Hours: Mon. through Thursday 9-4
Friday 8-6; Saturday 8-5
Sunday 1-5

MATAS REALTORS

505 EAST 185 ST., EUCLID, OHIO 44119
(216) 486-2530

RITA MATAS — Broker — G.R.I. — C.R.A.
Adv. VYTAS MATAS — teisinis patarėjas

JONAS DUNDURAS, adv. RAMON FOLTZ,
ROMA MAJOROVAS, ALGIS MATAS, PETRAS
MATAS, PATRICIA SAJOVEC, DALIA
ŠIRVAITIS, adv. HOWARD TURNER.

CHICAGOS LIETUVIAI

Antanas Juodvalkis

NEOLITUANĖS JAUNIMO KONGRESE

Korp! Neo-Lithuania į Pasauio lietuvių jaunimo kongresą paskyrė atstovėmis filisteres Daivą Čekanauskaitę iš Los Angeles ir Indrę Reginą Toliušytę iš Chicagos. Kongresas įvyks Australijoje ir prasidės š. m. gruodžio 20 d. ir tęsis ištisą mėnesį. Kongreso šūkis "Tautos likimas — mūsų atsakomybė!"

Daiva Čekanauskaitė

Daiva gimė ir augo Los Angeles mieste, veikli lietuvių šeimoje, lankė ir baigė šv. Kazimiero parapijos ir lituanistinę šeštadieninę mokyklą bei pedagoginius kursus. Mokytojavo vaikų darželyje. Šoka tautinius šokius SPINDULIO ansamblyje. Dalyvavo išvykose į Pietų Ameriką, Australiją ir Europą, o taip pat ir Chicagoje, Clevelande. Dažnai pasirodo lietuviams ir amerikiečiams Kalifornijoje ir Arizonoje.

Baigė UCLA universitetė ekonomiją bakalauro laipsniu ir dabar ten pat tęsia studijas, norėdama įsigyti masterį iš tarptautinės biznio srities. Bestudijuodama Daina įstojo į Korp! Neo-Lithuania ir yra veikli filisterė Los Angeles padalinyje.

Indrė Regina Toliušytė

Indrė gimė ir augo Chicagoje, veikli skautų šeimoje. Kaip ji pati prisipažįsta, vaikystė ir ankstyvos jaunystės dienos prabėgo Marquette Parke, lankant parapijinę mokyklą ir aukštesniąją Marijos mergaičių

gimnaziją, aukštesniąją lit. mokyklą ir Pedagoginį lit. institutą Jaunimo centre. Čia aktyviai įsijungė į skaučių Kernavės tuntą. Šoka ir dainuoja jaunimo ansambliuose. Mokėsi baletu meno, o nuo 1981 m. yra Satyros teatro — Antro kaimo aktorė. Įstojusi į Korp! Neo-Lithuania Chicagos padalinį ir pakelta į senjores ėjo junjorių magistrės ir kitas pareigas. 1987 m. Korporacijos suvažiavime išrinkta į tarybą ir yra Chicagos padalinio valdybos narė. Gyva, judri ir draugiška Indrė užkariavo visų kolegų širdis ir yra mėgiama.

Roosevelt universitete studijavo biznio administraciją (marketing), o dabar ten pat siekia magistro. Dirba Bank of Chicago filialėje ir yra skyriaus (branch) vedėja.

Indrė mėgsta golfą, žiemos sportą, kulinariją ir vaidybą.

Abi filisterės Daiva Čekanauskaitė ir Indrė Toliušytė yra visokeriopai išsilavinusios, gerai kalba lietuviškai, dalyvauja lietuviško jaunimo veikloje. Abiem kolegėms linkime ištverti netrumpą kelionę, dalyvauti kongreso veikloje ir atsivežti malonius išpučius.

Sveikiname ir Korp! Neo-Lithuania vyr. valdybą, pirmininkaujančią filisterės Audronės Gulbinienės, suradusią tokias puikias reprezentantes. Sėkmės.

PUIKUS GRANDIES POBŪVIS

Vieno iš seniausio ir pačio didžiausio lietuvių tautinių šokių ansamblio Grandies metinis pokylis įvyko 1987 m. lapkričio 21 d. Jaunimo centre, Chicagoje. Pobūvį atidarė motinų komiteto pirm. Birutė Jasaitienė, o programą vedė jos dukra Aušra Jasaitytė.

Pobūvio vadovė supažindino su ansamblio ilgamete vadove ir šokių mokytoja Irena Smiellauskiene ir jos pavaduotoja dukra Violeta. Ansamblis turi daugiau šimtinės šokėjų, sudarančių tris grupes: jaunių, studentų ir vyresniųjų. Kiekviena grupė repetuoja du kartus savaitėje Jaunimo centro pastogėje ir ruošiasi dalyvauti tautinių šokių šventėje Hamiltone. Tokį gausų ansamblių nuvežti į Kanadą nemažai kainuos, todėl daro renginius ir taupo kelionei.

Prieš vakariene invokaciją sukalbėjo kun. Antanas Saulaitis, SJ, didelis jaunimo draugas ir grandiečių dvasinis vadovas.

Po geros ir gausios vakarienos, paruoštos Ald. Šo-

liūnienės, prasidėjo programa, kurią vedė Aušra Jasaitytė. Pradėjo Stasės Petersonienės sukurta, eiliuota pasaka apie Laumę Daumę, scenai pritaikytą Agnės Kižienės. Taisyklinga lietuvių kalba septynios grandietės aktoriškai pasakojo nuotykius ir Daumės išdaigas. Efekta padidino Polikaičių muzikos garsai ir M. Momkutės tvarkomos šviesos. Reikia pasidžiaugti ir pasigėrėti jaunųjų merginų sugebėjimu ir ištverme. Štai tos grandietės: Vida Brazaitytė, Alytė Gražytė, Jūratė Jankauskaitė, Aušra Jasaitytė, Danutė Penčylaitė, Rima Polikaitytė ir Alida Vitaitė. Jų tarpe yra jaunimo konkursų laimėtojų ir aktyvių kitų organizacijų dalyvių. Dar kartą norėčiau išreikšti džiaugsmą bei pasigėrėjimą jaunimo puikia kalba ir ištverme.

Antroje programos dalyje pasirodė jaunieji ir studentai šokėjai, apsirengę spalvingais tautiniais rūbais ir grakščiai pašoko tautinių šokių pyne — Gražus mūsų jaunimėlis čionai susirinko. Žavėjomės jų išėjimais ir tiksliais judėjimais, tvarkinga apranga, šypsančiais veidais. Muzikinę pagalbą sudarė broliai Darius ir Audrius Polikaičiai ir Viktoras Puodžiūnas (pats ir šokėjas).

Pobūvio ir programos vadovės — Birutė Jasaitienė ir Aušra Jasaitytė padėjo ir gėlėmis papuošė šokių mokytojas — Ireną Smiellauskiene ir jos dukrą Violetą, o taip pat ir pagelbininkę Ramutę Gaižutytę. Padėkoto ir ansamblio ilgamėčiams (23 m.) globėjams Irenai ir dr. Leonui Kriaučeliūnams, kuriems buvo prisegtos gėlytės, o Irena, pagal tradiciją, prisegė 5 metus ansamblyje šokančiam Arui Tijūnėliui ženklelį.

Ansamblio vadovė Irena Smiellauskiene padėjo globėjams, motinų komitetui ir visiems talkininkams, prisidėjusiems prie šio pobūvio pasisekimo.

Po visų gražių padėkų, įvyko dovanų paskirstymas, kurį suorganizavo Rima Nakiene, o šokio mėgėjai galėjo pasilinksinti grojant geram AIDO orkestrui, vadovaujamam Dariui Polikaičiui.

Jau antri metai pastebiu, kad Grandies pobūvyje parodo dingusioji vidurinioji lietuvių karta. Ir šio vakaro svečių daugumą sudarė 40-50 metų amžiaus šokėjų tėvai, nors ir jų dalis jau pradeda žiluoti ir gali jungtis į baltagalvių senelių eiles. Sveikiname ir laukiame dažnesnio dalyvavimo ir kituose lietuvių renginiuose.

Grandies vadovėms ir šokėjams linkime gerai pasirošti ir gausiai dalyvauti

Toronto tautinių šokių grupė "Gintaras" lapkričio 20-22 d. dalyvavo tarptautiniame tautybių festivalyje — "Holiday Folk Fair" Milvaukeje, kur susilaukė didelio susidomėjimo bei pasisekimo. Šį festivalį per tris dienas aplankė daugiau 50 tūkst. žmonių, kurių daugumas matė lietuvių šokėjų pasirodymus. Ed. Šulaičio nuotraukoje "Gintaro" grupės vadovai Rita ir Juozas Karaziejai su svečių knyga Milvaukes sporto arenoje, kur vyko pagrindiniai pasirodymai. Reikia pažymėti, kad šie šokių entuziastai yra ir VIII Laisvojo pasaulio lietuvių tautinių šokių šventės įvykstančios 1988 m. liepos 3 d. Hamiltone, meninės dalies vadovai.

didžiojoje VIII lietuvių tautinių šokių šventėje, įvykstančioje 1988 m. liepos 3 d. Hamiltone, Kanadoje.

GRANDIES motinų komitetą sudaro: Birutė Jasaitienė (pirm.), Gražina Gražienė (salės papuošimas), Danutė Puodžiūnienė, Nijolė Balzarienė ir Rita Penčylaitė. Dėka jų energingos veiklos buvo sukviesta 400 svečių, įskaitant ir jaunuosius šokėjus.

PAMINĖJO 40 METŲ VEIKLOS SUKAKTĮ

Lietuvių Moterų Federacijos Chicagos klubas paminėjo 40 metų veiklos sukaktį. Minėjimas įvyko 1987 m. lapkričio 22 d. Jaunimo centro kavinėje, Chicagoje. Negausų (net pusšimčio nesiekiant) susirinkimą pradėjo Chicagos klubo pirm. Jolanda Kerelienė. Ji supažindino su lietuvių moterų judėjimu nuo prieškarinių laikų, siekiančiu moterų teisių praplėtimu visuomeninėje, politinėje ir kultūrinėje veikloje.

Viešnia iš rytinio pakraščio Salomėja Valiukienė, atstovavusi Lietuvių Moterų Klubų Federacijos centro valdybai (vicepirm.) kalbėjo apie federacijos veiklą išeivijoje. Lietuvės moterys karo metu pasitraukusios į Vakarus, 1947 m. įsteigė Lietuvių moterų atstovybę, o nuo 1963 m. pasivadino Lietuvių moterų klubų federacija. Taigi, lietuvių moterys švenčia dvigubą sukaktį — 80 metų nuo suvažiavimo 1907 m. Kaune ir 40 metų sukaktį nuo federacijos įsteigimo išeivijoje.

Prelegentė papasakojo apie moterų federacijos veiklą ir įnašą į bendrą lietuvių išlaikymo aruodą. Federacija dalyvauja tarptautinėse moterų organizacijose ir kelia pavergtos Lietu-

vos padėtį, žmogaus teisių laužymą, tikėjimo persekiojimą. Veikli yra Pabaltijo moterų taryba, kuriai priklauso visų trijų valstybių moterys — lietuvės, latvės ir estės. Federacija yra narė didžiausios tarptautinės moterų organizacijoms — General Federation of Women's Clubs (11 milijonų narių, 54 valstybės).

Prelegentė džiaugėsi gražia Chicagos klubo veikla ir linkėjo nepavargti.

Išklausius keletos moterų organizacijų sveikinimų ir meninę programą, kurią atliko fleita Rima Polikaitytė, akompanuojant broliui Dariui Polikaičiui, minėjimo dalyviai buvo pavaišinti karšta vakariene.

Polikaičiai yra veiklūs visuomenininkai, o jų augantis atžalynas — Darius, Audrius, Rima ir Marius yra muzikalūs ir dažni lietuviškų renginių talkininkai — programų atlikėjai. Yra retas atsitikimas, kad visa šeima taip aktyviai dalyvautų lietuviškoje veikloje.

Minėjimas buvo kuklus, mažai dalyvių, nes tą savaitgalį vyko ir daugiau renginių, išblaškytų po visas lietuviškas sales.

NAUJŲJŲ METŲ SUTIKIMAS

A. L. Tautinės S-gos Chicagos skyrius ir šiais metais, kaip ir visuomet, Naujųjų Metų sutikimą ruošia L. Tautiniuose namuose (6422 So. Kedzie Avenue). Pradžią 8 val. vak.

Visi atvykusieji bus maloniai sutikti ir pavaišinti skania vakariene bei šampanu. Bus muzika ir šokiai.

Vietoms rezervuoti skambinkite 737-1920 — M. Marcinkienei arba 776-3547 — V. Lenkevičienei ligi gruodžio 28 d.

Su šiuo pasauliu išsiskyrė mūsų sky-
riaus narys

JONAS PETRAS-PETRAUSKAS.

Drauge liūdėdami užjaučiame Jo arti-
muosius.

Amerikos Lietuvių
Tautinės Sąjungos
Los Angeles Skyrius

Lietuvių Tautinių Namų nariui

A. A.

JONUI PETRAUSKUI-PETRUI

mirus, sūnams ir visiems artimiesiems nuo-
širdžią užuojautą reiškia.

Los Angeles
Lietuvių Tautiniai Namai

A. A.

DR. JONUI JURGILUI

mirus, žmoną STASĘ, dukrą Dr. JOLITĄ
su šeima, ir visus artimuosius giliai užjau-
čiame.

Ona, Pranas,
Laimutis ir Romas
Dovydaičiai

Lietuvių Tautinių Namų nariui

A. A.

DR. JONUI JURGILUI

mirus, žmonai STASEI, dukrai su šeima ir
artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia.

Los Angeles Lietuvių
Tautiniai Namai

Ilgamečiui mūsų skyriaus nariui

DR. JONUI JURGILUI

iškeliavus Amžinybėn, žmoną STASĘ JUR-
GILIENĘ ir dukrą JOLITĄ su šeima užjau-
čiame ir drauge liūdime.

Amerikos Lietuvių
Tautinės Sąjungos
Los Angeles Skyrius

Šv. Vibianos katedroje pasibaigus sumai, vysk. Paulius Bal-
takis mišių celebrantui vysk. John Ward įteikia jubiliejaus me-
dalį. Kairėje D. Petronytė, dešinėje R. Čekanauskaitė-Žukienė.
V. Fledžinsko nuotr.

Los Angeles lietuviai paminėjo Lietuvos krikšto sukaktį

Rūta Sakienė

Lapkričio 23 d. Los Ange-
les lietuviai atšventė antro-
jo Lietuvos krikšto 600 me-
tų sukaktį. Religinėse apei-
gose Šv. Vibiana katedroje
dalyvavo didelis būrys lie-
tuvų ir nemažai kitataučių.
Šv. Mišias koncelebravo Los
Angeles vyskupas John J.

Ward (kuris pasakė ir pa-
mokslą) ir dar du ameri-
kiečiai kunigai, drauge su
mūsų vyskupu Paulium
Baltakiu, O.F.M., šv. Kazi-
miero parapijos klebonu dr.
kun. Algirdu Olšausku ir
dar dviem lietuviais kuni-
gais. Giedoto muz. B. Bud-

Minėjimo-banketo metu prie garbės stalo (iš dešinės): Lie-
tuvos atstovas Vatikane ir Washingtonė Stasys Lozoraitis, Kali-
fornijos gubernatoriaus patarėjas dr. John McCarthy, Lietuvos
gen. garbės konsulas Vytautas Čekanauskas, kalba jubiliejaus
rengimo komiteto pirm. Angelė Nelsienė ir Šv. Kazimiero pa-
rapijos klebonas kun. dr. A. Olšauskas. V. Fledžinsko nuotr.

A. + A.

DR. JONUI JURGILUI

mirus, jo žmoną STASĘ, dukterį Dr. JOLI-

TĄ su šeima ir visus gimines nuoširdžiai

užjaučiame.

Margarita, Jūrate,
Benito ir Juozas
Nausėdai

riūno vedamas lietuvių cho-
ras, vargonais grojo K.
Preikšaitis. Maldas skaitė
trys jaunuoliai: Linas Po-
likaitis, Renata Nelsaitė ir
Tadas Dabšys. Antanas Po-
likaitis pravedė maldas ir
giesmes su s i r inkusiems
maldininkams. Prie alto-
riaus neštos dovanos. Vysk.
Baltakis tarė užbaigiamą
žodį anglų ir lietuvių kalbo-
mis ir apdovanojo vysk.
Ward bei katedros kleboną
M. Vadakin šios sukakties
atminimo medaliais. Užbai-
giant sugiedotas Lietuvos
himnas.

Iškilmingi pietūs-banke-
tas vyko kitoje gatvės pu-
sėje, didelio ir modernaus
viešbučio vienoje salėje.
Kadangi be gausaus skai-
čiaus lietuvių šioje šventė-
je dalyvavo nemažai ameri-
kiečių svečių (rengimo komi-
tetas išsiuntinėjo veik
400 kvietimų) ir apie 20
kitų kraštų konsulų bei at-
stovų, visa akademijos pro-
grama vyko anglų kalboje.

Po valandą trukusios
"linksmos valandėlės" sa-
lės vestibulyje, svečiai su-
sėdo puošniai išdabintoje,
gėlėse paskendusioje sala-
je. Programą atidarė ren-
gimo komiteto pirmininkė
Angelė Nelsienė. Prieš val-
gį invokaciją sukalbėjo
vysk. P. Baltakis. Progra-
mą savo įprastu žibėjimu ir
sklandumu puikiai pravedė
filmų aktorė Rūta Lee.

Paskaityti įvairių val-
džios atstovų sveikinimai,
kurių svarbiausias, įdo-
miausias ir ilgiausias bene
buvo prezidento Ronald
Reagan. Įteikti keli žyme-
nys ir plaketės, o Kaliforni-
jos gubernatoriaus atsto-
vas John McCarthy šventė-
je dalyvavo asmeniškai ir
pasakė labai kruopščiai pa-
ruošta, apie Lietuvą ir ko-
munizmą gerai informuotą
kalbą. Mūsų konsulas Vy-
tautas Čekanauskas prista-
tė pagrindinį kalbėtoją, sve-
čią iš Washingtono, D. C.,
Lietuvos pasiuntinį prie šv.
Sosto ir naujai paskirtą
Lietuvos Diplomatinį atsto-
vą Jungtinėse Amerikos
Valstybėse, Stasį Lozorai-
tį, Jr. Publika gerbiama
prelegentą sutiko su dideliu
entuziazmu ir jam baigus
kalbėti naująjį Charge
d'Affairs pagerbė atsisto-
jimu ir ilgais plojimais.

Šventės pajvairinimui
jaunimo šokių grupės
"Spindulys" atstovai pašo-
ko keletą tautinių šokių.
(Girdėti, kad sužavėtų ki-
tataučių buvo pakviesti
šokti jų šventėse).

Šventė užbaigta visiems
giedant "Lietuva brangi".

• PERKANT IR PAR-
DUODANT NAMUS prašo-
me kreiptis į ČIPKUS
REALTY, 31715 Vine St.,
Willowick, Ohio 44094. Tel.
943-0910.

A.A. ANTANAS PLAUSINAITIS

Antanas Plaušinitis, neolituanas, ALT S-gos narys, taurus lietuvis, pastarųjų keletą metų vargintas sveikatos negerovių, mirė Chicagoje, 1987 m. lapkričio 25 d.

Velionis Antanas Plaušinitis, gimė 1907 m. Miknaičių kaime, K. Naumiesčio valsč., Šakių apskr. Baigęs Mokytojų seminariją, jis porą metų dirbo mokykloje, o susitaukęs pinigų, persikėlė gyventi į Kauną. Čia įstojo į Vytauto Didžiojo universitetą, pasirinkdamas studijuoti ekonominius mokslus. Studijavo d a m a s rūpinosi ir pragyvenimu. Dirbo Finansų ministerijos centro įstaigoje.

Nuo pat studijų pradžios (1931) velionis Antanas įsijungė į LST Korp! Neo-Lituanian gretas ir likosi jose aktyviu nariu iki mirties. Daina, velionio dukra, išsitarė — esą tėvelio religija buvusi Lietuva! Ir tikrai — velionis Antanas buvo tvirtas lietuvis, tikras laisvosios Lietuvos auklėtinis, niekad nepraradęs vizijos į būsimą laisvą Lietuvą. Antanas visad domėjosi, studijavo Lietuvos istoriją. Menu jis kėlė reikalą neolituanams minėti garbės narių dr. J. Basanavičiaus, Maironio, Vaižganto... su kaktis. Jis džiaugėsi išėjusia nauja dr. A. Budreckio studija, D. L. K. Algirdas (1981). Jo nusiteikimą itin gražiai paryškino dr. Audrius Aglinskis laiške jam į ligoninę. Laišką ištiesai pagarsino kun. J. Vaišnys, atsisveikinat Velionį: "Miedas Antanai, jau senai norėjau padėkoti už Jūsų pastangas įskiepyti lietuvių man ir Gintarui (Velionio posūniui — M. V.). Niekad neužmiršiu tuos trečiadienių vakarus, kada kalėt mums Lietuvos istoriją ir kalbą... Jūsų pamokas visą gyvenimą atsiminsiu ir įvertinsiu. Kad tik mums sektųsi paveikti mūsų vaikus, kaip Jūs paveikėt mus!... Ačiū labai, Antanai! Mintyse būsim kartu dabar ir visuomet".

Lietuvos okupacijų metais, Antanas išliko lietuviš-

A. A. Antanas Plaušinitis

kame kelyje. Stovyklų metais vargo, kaip ir daugelis kitų lietuvių. 1949 m. atkilo į JAV, į Chicago. Dirbo nekvalifikuoto darbininko darbą keletą metų, vėliau įsigyjęs braižytojo specialybę, perėjo į inžineriją. Reiškėsi neolituanų veikloje. Menu jau studijų metais, Antaną, kaip aistringą fotografą mėgėją. Šį pomėgį jis puoselėjo ir Chicagoje gyvendamas. Apsčiai jo nuotraukų talpino Dirva ir kt. periodika.

Pairus sveikatai, jis turėjo mesti fotografavimą, "uždaryti" ir savo įsirengtą laboratoriją! Negalavimai plėtėsi, kol buvo konstatuotas vėžys! Ir štai 1987 m. lapkričio 25 d. vakare Velionis Antanas ramiai gulėdamas lovoje, žmonos Halinos ir dukros Dainos akių vaizdoje, užmigo. Užmigo amžinai.

Mečys Valiukėnas

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

GRAŽI KALĖDINĖ DDOVANA

Skaitytojams, o ypač vyr. amžiaus jaunimui teisininko a. a. Algirdo Leono parašyta romantiška istorinė apysaka "Giedra". Knyga yra 166 psl., kietais viršeliais, kainą \$6.00 (šeši) doleriai su persiuntimu. Galima gauti pas G. Leonienę, Sunset Hill Road, N. H. 03221, taip pat ir Draugo administracijoje, Chicagoj.

LIETUVIŲ KALBA IR LIETUVIŠKASIS JAUNIMAS AMERIKOJE

Aušra Jasaitytė

Pasaulio lietuvių jaunimo sąjunga, norėdama, kad lietuvių jaunimas geriau susipažintų su lietuvių išeivijos spauda ir jos bendradarbiavimu, paskyrė spaudos bendradarbiavimo stipendijas keturiems jaunuoliams:

Aušrai Jasaitytei, Gailei Radvenytei, Laimai Sruoginytei ir Dariui Sužiedeliui. Čia spaudiname Aušros Elenos Jasaitytės straipsnį.

Šiandien, lietuviškasis jaunimas, kalbėdamas lietuviškai, tarpusavyje arba su kitais lietuviškai kalbančiais, maišo daug angliško žodžių arba išsireiškimui naudoja išstisus angliškus sakinius. Kaip kada ir kaip kur, jaunimo tarpe, tik retkarčiais girdime kelis lietuviškus žodžius. Kodėl taip yra? Tai yra išdava, nepakankama lietuvių kalbos žinojimo, trūkumas lietuviškų žodžių ir tos kalbos naudojama s nuolatiniai. Jaunimui lengviau savo mintis išreikšti anglų kalboje.

Gyvenant Amerikoje, lietuvis vaikas, nuo pat mažų dienų girdi anglų kalbą. Anglų kalba mokykloje, gyvenamojoje aplinkoje, o dažnai kalba įsiskverbė ir į namus. Vaikas lietuvių kalbą girdi tik namuose, kai kalbasi su tėvais arba su kitais vyresniaisiais, lietuviškuose parengimuose, lituanistinėse mokyklose, lietuviškuose organizacijose. Daugumas lietuvių jaunuolių, lietuvių kalbą naudoja su tėvais, kitais vyresniaisiais mokytojais, lietuvių organizacijų vadovais.

Savo tarpe, lietuviškasis jaunimas naudoja lietuvių kalbą labai retai. Pavyzdžiui: naudoja tada kada nenori, kad svetimtaučiai jaunuoliai suprastų apie ką jie kalba. Gaila, kad taip yra. Gaila, kad lietuviai jaunuoliai nesistengia ir nenori lietuviškai kalbėti. Jie dažnai nepagalvoja, kad ateityje nemokant lietuvių kalbos, jiems nebus prieinama lietuviška kultūra ir kita lietuviška išmintis, surašyta lietuviškuose knygose, leidiniuose.

Jaunuoliai atvažiuavę iš kitų kraštų, dažnai nusivile Amerikos lietuvišku jaunimu. Jiems atrodo, kad mums, Amerikos lietuviškajam jaunimui, nėra svarbu lietuvių kalba ir lietuviškumas.

Amerikoje, visuose lietuviškuose kolonijose, veikia lituanistinės mokyklos, lietuviškos jaunimo organiza-

cijos, lietuviški tautiniai ansambliai.

Yra daug lietuviško jaunimo, kuris galėtų ir turėtų savo tarpe lietuviškai kalbėti.

Tačiau, mes viso to nevertinam, nesistengiame lietuvių kalbą gerai išmokyti ir ją savo tarpe naudoti.

Jaunuoliai atvažiuavę iš vietovių, kur gyvena mažiau lietuvių, stebisi mūsų jaunimu, mūsų lietuvių kalbos nemokėjimu, mūsų neįvertinimu tą ką turime ir ką galime atsiekti.

Jaunimo stovyklose, jaunimas bando kalbėti lietuviškai. Dažnai, silpniau mokantys lietuvių kalbą, yra pajaukiami už nevisai tikslų lietuvišką išsireiškimą. Jaunimo tarpe yra susidariusi nuomonė, kad lietuviškuose stovyklose kalbėti lietuviškai, kai nėra vadovo, tai yra "uncool".

O to neturėtų būti. Lietuviškuose organizacijose, lietuviškuose jaunimo vasaros stovyklose, turėtų būti reikalaujama ir naudojama tik lietuvių kalba.

Tas padėtų lietuviui jaunuoliui išmokyti, patobulinti savo lietuvių kalbos mokėjimą. Tas įpratintų lietuvių jaunuolius, tarpusavyje lietuviškai kalbėti, lietuviškai galvoti, ir tada, būtų "uncool", tarpusavyje kalbėtis angliškai.

Lietuvių tėvų, mokytojų, organizacijų vadovų pareiga yra išmokyti mūsų išeivijos lietuviškąjį jaunimą, pamilti lietuviškąjį žodį, lietuviškuosius papročius ir visą kas lietuviška. Tas neturėtų būti daroma atmesčiai, iš pareigos, bet su meile lietuviškajam jaunimui, lietuviškajam žodžiui ir su rūpesčiu tautiniai susipratusiems svetimame krašte.

Tie jaunuoliai, kurie gėdinasi lietuviškai kalbėti, paprastai dėl įvairių priežasčių, nemoka gerai lietuvių kalbos. Vietoj juos pajaukti, jų draugai, mokytojai, organizacijų vadovai, turėtų laikyti sau pareigą šiuos jaunuolius mokyti lietuviškai kalbėti.

Jeigu visas lietuviškasis išeivijos jaunimas nustotų kalbėti lietuviškai, lietuvių tauta tikrai išmirtų su ateinančiom kartom, nes be kalbos jokia tauta negali išlikti gyva. Mūsų lietuviškosios jaunimo organizacijos, įvairūs lietuviški tautiniai ansambliai išnyktų. Galbūt, dar ir sakytumėm, kad esame lietuviais, tačiau, kaip gali įrodyti savo lietuvišką kilmę, jeigu nemoiki lietuviškai kalbėti. Ateinančios kartos, gal net ne-

mokėtų paaiškinti kas yra lietuvis ir kur yra Lietuva.

Bet toks dalykas neatsitiks. Daugumas mūsų lietuviškai kalbančio jaunimo Amerikoje, esame pakankamai susipratę ir žinome, kad lietuvių kalbą reikia mylėti, ją naudoti, lietuviškąjį žodyną plėsti ir visą kas lietuviška branginti.

Mums lietuvių kalba, lietuviškos tradicijos ir lietuviški papročiai yra labai svarbūs. Nors lituanistinių mokyklų skaičius mažėja ir taip pat mokinių skaičius mažėja, nereikia mums, lietuviškajam Amerikos jaunimui, pasiduoti. Tikėkime, gal ateityje lituanistinių mokyklų skaičius padidės ir gal padidės mokinių skaičius.

Mūsų vaikai užaugę, galės svetimtaučiams pasakyti, kad lietuviai yra baltų tauta, kuri dabar yra okupuota komunistų. Lietuviškos organizacijos, sambūriai, lietuvių tautinių šokių grupės — ansambliai neišnyks.

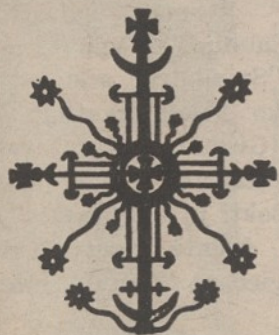
Lietuviškuose jaunimo vasaros stovyklose, lietuvių kalba tarp stovyklautojų gal bus naudojama, gal ne.

Bet reikia realistiškai pagalvoti. Amerikos kultūra visur yra matoma. Anglų kalba visur yra naudojama. Mes lankome angliškas mokyklas, darbovietėse naudojame anglų kalbą. Anglų kalba ir amerikų kultūra apsupta mus visus. Toks dalykas mums, lietuviškajam Amerikos jaunimui, padaro daug sunkumų. Bet tuos sunkumus reikia išspręsti.

Lietuvis jaunuolis turėtų išnaudoti visas progas, kur gali, lietuviškai kalbėti. Mums reikia remti lietuviškąsias organizacijas. Dalyvauti lietuviškuose parengimuose. Nereikia gėdintis kalbėti lietuviškai su kitu lietuviškai mokančiu jaunuoliu.

Lietuvių kalba yra poetiška, jos nereikia gėdintis. Ją reikia didžiuotis. Jokia kita tauta negalėtų išlikti, jeigu būtų tokioje pačioje padėtyje, kaip Lietuva. Lietuviai yra per stiprūs žmonės, kad leistų savo tautai, savo kalbai, savo kultūrai išmirti.

Nors mūsų tauta yra maža, per amžius buvo svetimų engiama, lietuviškasis žodis buvo draudžiamas, tačiau jis išliko gyvas. Tikėkime, kad ir ateityje lietuvių tauta bus stipri dvasioje ir išlaikys lietuviškąsias vertybes ir lietuviškąjį žodį bus gyvas.

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

NEW YORK

PAMINĖTA
KARIUOMENĖS ŠVENTĖ

Lapkričio 22 d. Apieškimu parapijos bažnyčioje, Brooklyn, N. Y. įvyko iškilmingos pamaldos Lietuvos kariuomenės atkūrimo minėjimo proga. Po pamaldų iš bažnyčios visi susirinko į didžiąją parapijos salę iškilmingam kariuomenės paminėjimui ir vadovaujant A. Samušiui prasidėjo minėjimo akademinė dalis. Jis supažindino su iš Floridos atvykusiu pagrindiniu kalbėtoju Viliu Bražėnu, kurio newyorkiečiai dar neužmiršo ilgai gyvenusio netolimoje aplinkoje, kur dažnai matydavom ir jo patriotinių paskaitų klausydavom.

Pagrindinė jo paskaita buvo skirta ne vien lietuviams, bet ir svetimtaučiams, su pavadinimu "Stop helping Communism — Here, There or Anywhere!", nurodydamas, kuriuo būdu komunizmas remiamas įvairiuose kraštuose ir čia Amerikoje. Lietuviai komunizmą gerai pažįsta ir priitaria Bražėno mintims, kad visas pastangas dėtumėm su komunizmo siekimais supažindinti ir visų tautybių valdžią ir žmones. Vilius Bražėnas važinėja neskaičiuodamas kelionės išlaidų ir savo brangaus laiko. Jis kalbėjo ilgai ir gyvai savo žodžius sustiprindamas pavyzdžiais. Bražėnas kalba ne vien lietuviams, bet ir svetimiems tautiečiams įrodinėdamas komunizmo pavojingumą ir ragindamas kiekvieną lietuvių eiti tuo keliu ir skelbti pasauliui komunizmo tikrąjį veidą, tikruosius siekimus pavergti visą pasaulį.

Kalbėtojas supažindino klausytojus su išleistomis tuo klausimu knygomis anglų kalba. Kalbėjo ilgai, bet nei vienas klausytojas nenuobodžiavo, kas mūsų tarpe kartais atsitinka.

Po paskaitos klausytojų nuotaiką pakėlė ir meninė programos dalis, kurią atliko Vida Jankauskienė ir Tadas Alinskas paskaite poezijos kūrinį. (eė)

BOSTON

JAUNA, GABI
SMUIKININKĖ

Jauna smuikininkė Linda Veleckytė iš Chicagos, gyvenanti So. Bostone pas E. Valiukonienę, studijuoja Bostono universitete magistro laipsniui įsigyti.

Lapkričio 7 d. universitete įvyko jos rečitalis, kuriame ji pajėgiai su neeiliniu įsijautimu pademonstravo nelengvą programą, apimančią laikotarpį nuo J. S. Bacho ligi S. Prokofievo. Buvo malonu patirti, kad smuikininkė įtraukė keletą

lietuvių kompozitorių kūrinių: V. Klovos Noktiurną ir Valsą, J. Pakalnio Raudą. Jos grojimas gerai atliepė lyrinei V. Klovos muzikos nuotaikai, kurioje tai šen, tai ten išsiryškindavo lietuvių liaudies stiliaus elementai.

Kai mūsų jaunimas aistringai priima pramoginės muzikos kraštutinybes, o dauguma vyresniųjų ir senųjų savo muzikos akiračiais ribojasi siaurai su-

prastos lietuvių muzikos meno apraiškomis, L. Veleckytės pasirinktą kryptį siekti aukštesnių muzikos aspiracijų reikia remti visu nuoširdumu. L. Veleckytės pasirodymas mūsų blankiame muzikos meno horizonte yra laimėjimas visiems lietuviams. (jk)

AKT. H. KAČINSKO
PLOKŠTELĖ?

Laisvės Varpui plačiau paminėjus akt. Henriko Ka-

činsko mirties vienerių metų sukaktį, įjungiant jo atliktą Kazimiero Sapiegos monologą iš Balio Sruogos dramos "Kazimieras Sapiega", jo bičiulių tarpe kilo mintis išleisti akt. Henriko Kačinsko įkalbėtų mūsų klasikų kūrinių ištraukų plokštelę. Tokių įkalbėjimų magnetinėse juostelėse turi Laisvės Varpas ir eilė mirusiojo aktoriaus bičiulių. Iš jų atrinkus pačius geriausius įkalbėjimus, len-

gvai galima būtų sudaryti plokštelę, įtraukiant į ją Antano Baranausko "Anykščių šilelį", Kristijono Donelaičio "Metus" Vinco Krėvės, Balio Sruogos ir kitų mūsų rašytojų kūrinių ištraukas. Tai sudarytų iš vienos pusės prasmingą paminklą akt. Henrikui Kačinskui, o iš kitos pusės — pasitarnavimą lietuvių visuomenei, ypač lituanistinėms mokykloms.

JŪSŲ PINIGAI
PRIKLAUSO
AMERITRUST.

● Pajamos kuriomis galite pasikliauti.

	RATE	YIELD*
MMDA	5.45%	5.588%
6-Month Certificate	6.75%	6.865%
12-Month Certificate	7.25%	7.45%

* Rates effective as of November 17, 1987. MMDA rate and yield shown for accounts with balances of \$25,000 or more. 12-month yield based on monthly compounding for balances of \$5000 or more.

● Platus pasirinkimas garantuoto taupymo.

- CDs jūsų pačių laiko pasirinkimu — nuo 7 dienų iki 8 metų.
- Money market sąskaita.
- Taupymo sąskaita.

● Užtikrintas saugumas. FDIC apdrauda, priedo didele AmeriTrust 93 m. patirtis padedant žmonėms taupyti pinigus.

**Aplankykit bet kurį AmeriTrust's iš 137 skyrių
ir leiskit mums padėti jums pasirinkti geriausią
planą jūsų taupymui.**

AmeriTrust
Now, more than ever.

FILATELIJA

Nr.9

Antanas Bernotas

JAV rugsėjo 11 d. išleido 22 centų pašto ženklą paminėti 200 metų sukakčiai, kai New Jersey valstija įstojo į uni-
ją. Priešinyje parodytas farmeris su pintine daržoviu.

New Jersey, gavusi vardą nuo Jersey salos, kuri randasi sąsiauryje tarp Anglijos ir Prancūzijos, yra viena iš Atlanto pakraščio valstijų. Ji užima 7836 kv. mylių plotą ir remiasi į Atlantą, Hudsono upę ir į New Yorko bei Pensilvanijos valstijas. Pirmieji čia pradėjo kurtis olandai apie 1614 m., juos pasekė švedai, kvakeriai ir kiti. Žemė daugumoje lygumos, todėl patogi žemės ūkiui. Bet gausu ir pramonės. Valstija į uni-
ją priimta 1787 m. gruodžio

18 d. Jos sostinė yra Trenton miestas, apie 105 tūkst. gyventojų. Kiti didesni miestai yra Atlantic City, Newark, Paterson ir Camden.

AUSTRIJA tarptautinio kompozitoriaus R. Wagnerio kongreso proga išleido 4 šilingų pašto ženklą su jo atvaizdu.

Richard Wagner (1813-1883), žymiausias vokiečių XIX šimtmečio muzikologas, gimė Leipcege, kur ir pradėjo savo pirmuosius muzikos žingsnius. Pradžioje rašė poeziją, vėliau pradėjo rašyti operoms libretus, vėliau pats kūrė operas ir gyveno įvairiuose miestuose, kur vadovavo teatrams ir statė operas Drezdene, Karaliaučiuje, Rygo-

je, Leipcege, Vienoje ir kitur. Bene žymiausias jo sukurtos operos yra Skraidantis Olandas, Tannhaeuser, Tristan ir Izolda ir Nibelungai.

Okupt. Lietuvoje praeitų metų rudenį buvo minima Saulės mūšio, kartu ir šiaulių miesto įkūrimo 750 metų sukaktis. Vietos laikraščiai daug rašė ir dėjo nuotraukas, kokios išskilmės, parodos ir kt. tuo metu vyko šiauliuose.

Ir SOV. SĄJUNGOS paštas tai progai paminėti išleido specialius vokus ir 5 kapeikų pašto ženklus. Voko piešinyje parodyti herbai, tai progai paminėti miesto centre pastatyta kolona ir tolumoje šiaulių šv. Petro ir Povilo bažnyčia. Pašto ženkle, kurį čia dedame, parodytas po karo pastatytas paminklas ir miesto vaizdas tolumoje. — Atsimintina, kad Nepr. Lie-

tuvos paštas jau 1932 m. buvo išleides istorinių oro pašto ženklų seriją, kurios 10 centų pašto ženkle buvo parodytas Saulės kautynės.

V. VOKIETIJA išleido 80 pfenigų pašto ženklą paminėti 1200 metų sukakčiai, kai buvo įsteigta Bremeno vyskupija ir miestas.

Valdant Karoliui Didžiajam 787 m. prie Weserio upės, netoli ištakos į šiaurės jūrą, buvo įsteigta Bremeno vyskupija. Laikui bėgant abejose Weserio upės pusėse išaugo Bremeno miestas. Mieste yra išlikusių kai kurių istorinių pastatų, kaip tai šv. Petro katedra iš XII amž., miesto rotušė iš XV amž., pirklių rūmai ir kt. Bremenas taip pat ilgus metus priklausė Hansos miestų sąjungai. Mieste ir apylinkėse daug pramonės įmonių. Yra svarbus eksporto ir importo uostas. Bremenas per II Pas. karą labai nukentėjo nuo bombardavimų. Šiuo metu ten gyvena virš pusės mil. gyventojų. Ir daugelis lietuvių pabėgėlių iš Vokietijos

stovyklų iškeliavo į užjūrius, per Bremeno ir netolimo Bremenhaveno uostus.

CLEVELANDO PARENGIMAI

• GRUODŽIO 12 D., šeštadienį, LKB Kronikos paminėjimas įvyks Dievo Motinos parapijos mažojoje salėje. Rengia moksleiviai ateitininkai.

1988 M.

• VASARIO 14 D. Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo šventė. Rengia ALT Clevelando skyrius ir LB Clevelando apylinkė.

• VASARIO 21 D. 1988 m. Lietuvių Namų akcinių mėtinis susirinkimas.

• VASARIO 28 D. Taupos kredito kooperatyvo narių mėtinis susirinkimas.

• BALANDŽIO 9 D. Kultūrinių darželių draugijos koncertas.

• BALANDŽIO 16-17 D. Ateitininkų šventė.

• BALANDŽIO 30 D., šeštadienį, Lietuviškos skautybės Fondo vakaras Lietuvių Namuose.

• SPALIO 8 D. Pabaltiečių vakaras. Rengia ALT, Latvių Sąjunga ir Estų Taryba.

Skaitykit ir platinkit
D I R V Ą

Superior Savings ASSOCIATION

**MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ
SANTAUPŲ INDĖLIUS**

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki
\$ 100,000.00

PASKOLOS TEIKIAMOS:

- namams pirkti,
- rezidenciniams ir komerciniams pastatams statyti,
- namų remontams,
- kvalifikuotų studentų mokslui

Smulkesnių informacijų dėl taupomųjų indėlių
ir paskolų sąlygų teiraukitės

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS: Pirmadieniais uždaryta.

Kitomis dienomis nuo 9:00 iki 4:00.

Penktadieniais 9:00 iki 6:00.

Šeštadieniais 9:00 iki 2:30.

RAŠINIŲ KONKURSAUS

Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga skelbia RAŠINIŲ KONKURSA JAUNIMUI. Temos — 1. NE LIETUVOJE GIMUSIO JAUNIMO PAREIGA LIETUVAI, ir 2. KAIP IŠLAIKYTI JAUNIMĄ AKTYVŲ LIETUVIŠKOSE ORGANIZACIJOSE.

Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga kviečia ir skatina visą lietuvišką jaunimą (iki 35 m. amžiaus) dalyvauti konkurse. Tema turi būti bent penkių (5) mašinėlė spausdintų puslapių. Lituanistinių mokyklų mokytojai bei įvairių organizacijų vadovai, yra prašomi paskatinti jaunimą rašyti anksčiau minėtom temom.

Konkurse dalyvaujantiems bus skiriamos trys premijos:

- I. — \$250.00
- II. — \$150.00
- III. — \$100.00

Premijų paskirstymui, juri komisija bus sudaryta ir paskelbta vėliau.

Tema turi būti pasirašyta slapyvardžiu. Kartu su tema, prisiųsti užklijuotą voką su vardu; adresu, ir amžiumi. Konkursso rašiniai turi būti prisiųsti iki sausio mėn. 15 d., 1988 m., sekančiu adresu; **Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga, c/o Vida Jonušienė, 12500 Pawnee Rd., Palos Park, III. 60464.**

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,

William J. Jakubs Jr. ir

Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdėsio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

• Kviečiame dalyvauti LKB kronikos 15 metų sukakties paminėjime, š. m. gruodžio 13, sekmadienį, 4 val. p. p. Dievo Motinos parapijos svetainėje.

Būtų malonu, kad Advento popietę skirtume pasidailinti tėvynės gyvąja dvasia.

Rengia Clevelando moksleivių ateitininkų Maironio kuopa.

• Dievo Motinos šventovėje, kurios klebonas yra

kun. G. Kijauskas, S. J., lapkričio 15 įvyko komunijos dalintojų įvedybų apeigos. Naujieji bažnyčios patikėtiniai gali dalyvauti tikintiesiems šventąją Eucharistiją, nešti Komuniją ligoniams ir teikti mirštantiesiems Viatiką (Eucharistiją ar Komuniją teikiama mirštantiesiems ar esantiems mirties pavojuje).

Tokie asmenys turi baigti specialius kursus savo vys-

kupijoje ir būti patvirtinti vyskupijos ordinaro. Tokia garbė ir atsakomybė buvo suteikta šioms Dievo Motinos parapijos nariams:

Remigijui Belzinskui, Dainai Čipkienei, Raudai Gelažienei, Gražinai Kampei, Ritai Matienei, Amandai Muliolienei, Kęstučiui Petraičiui, Algiui Rukšėnui, Nijolei Rukšėnienei, Daliai Staniškienei, Albertui Sušinskui ir Kristinai Sušinskienei. Iš viso aštuoniom moterim ir keturiem vyram.

PATIKSLINIMAS

LB Clevelando apyl. valdybos padėkoje (Dirva Nr. 44, 14 psl.) renkant praleista eilutė. Turėjo būti: "Antanina Jonynienė atvežė savo tautodailės kraičio skrynią, o Saulė Šatienė atvežė Onos Bakanauskienės stiliuotų lėlių rinkinius..." Atsiprašome dėl praleidimo.

KARIUOMENĖS ŠVENTĖS MINĖJIMUI PRAĖJUS

LKV Ramovė Clevelando skyrius lapkričio 21 d., 7 val. vak. Lietuvių namų auditorijoje surengė Lietuvos kariuomenės šventės minėjimą su paskaita, menine dalimi, vakariene, muzika ir šokiais.

Minėjimą atidarė ir žodį tarė skyriaus pirm. V. Januškis. Minutės atsistojimu buvo pagerbti dėl Lietuvos laisvės žuvę kariai, partizanai ir laisvės kovotojai tremtiniai. Taip pat pristatė minėjimo išlaidoms paremti rėmėjus. Irenos Plechavičienės vardu aukojo dukrė ir sūnus — 100 dol., Superior Savings — 100 dol., Vincas Benokraitis — 25 dol. ir dr. Viktoras Stanckus — 25 dol.

Tos dienos paskaitininkas V. Jokūbaitis, savo kalboje paminėjo Lietuvos kariuomenės atsikūrimo sąlygas ir jos reikšmę Lietuvai atgaunant nepriklausomybę. Meninės dalies atlikėjai, Čiurlionio ansamblio vyrų choras, vadovaujamas muz. dr. Broniaus Kazėno, padainavo šventės proga keletą dainų. Čia reikia pastebėti, kad choras papildytas jaunais dainininkais meninę dalį atliko labai gražiai ir publikos buvo palaidėtos gausiais ir ilgais plojimais.

Po meninės dalies prieš vakarienę, kun. G. Kijauskas, S. J. sukalbėjo invokaciją, prašydamas Aukščiausiojo suteikti palaimą žuvusiems, mirusiems savanoriams kūrėjams, partizanams pavergtoje tėvynėje ir Sibiro taigose.

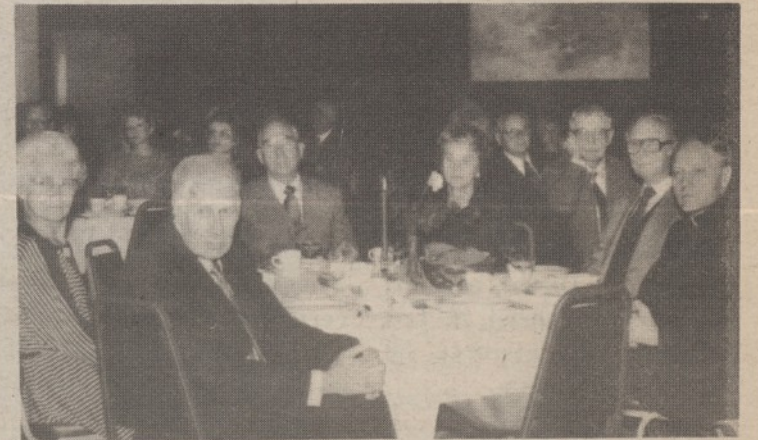
Grojančiam Joe Petrui orkestrui, prasidėjo vaišės ir tęsėsi iki vėlyvos nakties. Vaišių metu Jadvyga Budrienė ir Steponas Butrimas pravedė loteriją.

Kiek teko pastebėti, Lie-

Ohio gydytojų draugijos metiniame vakare lapkričio 29 d. kultūrinė premija 1000 dol. įteikta šv. Kazimiero lituanistinei mokyklai. Premiją priima mokyklos dir. R. Apanavičius iš dr. V. Mauručio. Šalimais stovi pirm. dr. Dainius Degėsys, dr. Dainius Degėsys, dr. Matienė ir dr. Šonta.

Vl. Bacevičiaus nuotr.

Dalis svečių OLGD premijos įteikimo vakare.

V. Bacevičiaus nuotr.

tuvos kariuomenės šventės minėjimuose Clevelando lietuviai visados gausiai dalyvaudavo ir šiais metais Lietuvių namų auditorija buvo pilna.

Sekmadienį, lapkričio 22 d. 10 val. ryto, Dievo Moti-

nos parapijos šventovėje buvo šv. mišios už visus žuvusius-mirusius Lietuvos karius. Mišias atnašavo parapijos kleb. kun. G. Kijauskas, S. J. ir ta proga tarė žodį.

E. Pranckus

Dalis Clevelando lietuvių pensininkų klubo narių prie kalėdinės eglutės. Iš kairės: A. Korsakas, J. Steponienė, O. Žygienė ir B. Stepas.

V. Bacevičiaus nuotr.

- Lithuanian Credit Union
- Lietuvių kredito kooperatyvas

ISIKURĖS NUOSAVUOSE NAMUOSE

767 East 185th Street
Cleveland, Ohio 44119
Tel. (216) 481-6677

TAUPYKITE IR SKOLINKITĖS

vieninteliame lietuvių kredito kooperatyve Ohio valstijoje.

DARBO VALANDOS: antradieniais, trečiadieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais nuo 9:00-3:00 p. p., penktadieniais nuo 9:00-6:00 v. v.

SEKMADIENIAIS: nuo 11:00 iki 12:00 val. dienos, Dievo Motinos parapijos patalpose — 18022 Neff Rd., Cleveland, Ohio 44119.

MOKAME UKŠTESNIUS NUOŠIMČIUS UŽ:

- Taupymo sąskaitas
- Certifikatus
- IRA
- Čekių sąskaitą
- Pensijų čekių sąskaitą (Direct Deposit acct.)

SKOLINAME GERIAUSIOMIS IŠSIMOKĖJIMO SĄLYGOMIS:

- Asmeniniams reikalams
- Automobilių pirkimui
- Namų remontui (Home equity)
- Namų pirkimui (Mortgages)

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

Parduodame pinigines perlaidas (money orders), traveler's cheques, priimame telefono, elektros, šildymo ir vandens sąskaitas.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA FEDERALINĖS VALDŽIOS APDRAUSTA IKI \$100.000

Mūsų tikslas — ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas.

Clevelando Pilėnų ir Neringos tantai lapkričio 30 d. atšventė LSS 69-tąją sukaktį. Nuotraukoje Liepsnelės ir Giliukai ir Mažasis Belzinskas prie sukaktuvinio torto. Gilumoje stovi tunt. R. Belzinskas, Vyr. Skautininkė S. Gedgaudienė ir tunt. J. Taorienė.

V. Bacevičiaus nuotr.

SAVAITINĖ RADIOJO PROGRAMA,
GIRDIMA SEKMADIENIAIS
6:00 — 7:00 VAL. VAKARO.

RADIOJO STOTIS

WCPN
90.3 FM

Programos vedėjas Juozas Stempužis
4249 Lambert Road, Cleveland, Oh. 44121
Tel. (216) 382-9268

DIRVA

• ALT S-gos Bostono skyriaus valdyba ypatingai dėkoja Laisvės Varpo redaktoriui Petru Viščiui ir dail. Vytautui Dilbui daug prisidėjusiems prie suruošto Los Angeles dramos sambūrio vaidinimo Bostone pasisekimo. Vakara rangė ALT S-gos Bostono skyrius.

• Lietuvių Tautinių Namų Chicagoje naujoji vadovybė, nuomoja atnaujintas patalpas organizacijoms bei šeimyniniams renginiams: pokyliams, pietums, susirinkimams. Turtinas valgiaraštis (menu). Tartis: tel. 460-2123 I. Kriaučeliūnienė, tel. 598-4662 V. Jonušienė. Tautinių Namų tel. 436-8500 (naujas).

• Vietoj kalėdinių sveikinimų — Dirvai paremti E. ir H. Balceriai iš Los Angeles, Ca. atsiuntė 50 dol. Ačiū už auką.

• Artėjančių švenčių proga, gimtadienio ar šiaip kitomis progomis, užsakykite savo tėveliams ir vyresnio amžiaus draugams laikraštėlį "Pensininką", kuris juos lankytų kas mėnesį. Jame rasite žinių iš socialinės globos įstaigų, įvairių sveikatos patarimų, bei šiaip įdomių žinučių. Prenumerata metams tik 10 dol. Amerikoje ir Kanadoje. Užsienyje 16 dol. Užsakymus siųskite: PENSININKAS, 2711 West 71 Street, Chicago, Ill. 60629.

• "Lietuvos ginkluotų pajėgų" knygos pristatymas bus š. m. gruodžio 13 d., sekmadienį, Balzeko lietuvių kultūros muziejaus "Gintaro salėje", 3 val. p. p. Knygą pristatys ir kritiškai vertins Lietuvos kariuomenės veteranas gen. št. pulkininkas Antanas Šova ir

Lietuvos Krikščionybės jubiliejui paminėti Philadelphijoje dalis komiteto. Pirmoje eilėje sėdi iš kairės: Julija Dantienė, kun. Kajetonas Sakalauskas, pirm. Teresė Gečienė, kun. Eugenijus Wassel, Gema Kreivėnaitė. Stovi: Alg. Gečys, Linas Kučas, Alė Maciūnienė, Roma Krušinskienė, Vyt. Volertas, Bronius Vaškaitis, Virgus Volertas, Hedy Sarcewicz, dr. Jonas Meškauskas ir Anilora Mašalaitienė.

Kolegai

ANTANUI PLAUSINAIČIUI

mirus, gilią užuojautą reiškia jo žmonai ALINAI, dukrai DAINAI, posūniui GINTARUI ir visiems artimiesiems.

Stella ir Vytautas
Abraičiai
Birutė ir Vaclovas
Dzenkauskai
Ona ir Kostas
Žolynai

Daytona Beach, Fl.

Brangiam Korporantui

A. A.

ANTANUI PLAUSINAIČIUI

mirus, žmonai HALINAI, dukrai DAINAI, posūniui GINTARUI RĖKLAIČIUI su šeima ir kitiems giminėms ir draugams reiškiamo gilią užuojautą ir kartu liūdime.

L.S.T. Korp! Neo-Lithuania
Chicagos padalinys

A. A.

STASIUI VENGIANSKUI

Lietuvoje mirus, jo sūnui, jūrų skautininkui EDMUNDUI ir BRONEI VENGIANSKAMS, reiškiamo gilią užuojautą.

Clevelando Jūrų
Skautininkai

dabartinis "Kario" redaktorius Balys Raugas. Tuo pat metu gretimoje patalpoje savo gausią Lietuvos kariuomenės ginklų, uniformų ir garbės ženklų kolekciją išstatys iš Washingtono atvykęs trečios kartos lietuvis Henrikas L. Gaidis. Visus kviečia pristatyti dalyvauti knygos leidėjas Vyduo Jaunimo Fondas.

• Ona Mačiūnienė, Woodhaven, N. Y., užprenumeravo Dirvą Rūtai Bobelytei, Allston, Mass., kaip kalėdinę dovaną. Sveikiname naują skaitytoją.

Jieškomas Pranas Grumuldės, gim. 1922 m., gyvenęs Chicagoje. Prašom rašyti V. Bac., "Dirva", P. O. Box 03206, Cleveland, Ohio 44103.

GOVERNMENT HOMES for \$1.00 (U Repair) BUY DIRECT! Repos & Tax SEIZED Properties.

CALL TODAY for Facts! 1-518-459-3546 Ext. H5810H (TOLL — Refundable 24 HHours. (41,43,44)

Parama Dirvai

Atsiliepdami į mūsų prašymą, savo auka Dirvą parėmė šie skaitytojai:

J. Savaitis, Sunnys Hills 8.00
J. Daniliauskas, Stamford 15.00
V. Virbickas, Danbury 13.00
Vl. Bakūnas, Los Angeles 8.00
L. Stulpinas, Lake Worth 10.00
K. Ramanauskas, Livonia 13.00
M. Vitkus, Bay Harbor 23.00
Dr. J. Jurgilas, Rancho Santa 28.00
Dr. Jonas ir Dalia Maurukai, St. Petersburg 100.00
V. Stimburienė, Willowick 15.00
Br. Keturakis, Milwaukee 43.00
P. Kudukis, Cleveland 3.00
K. Balas, Cleveland 3.00
Vl. Blinstrubas, Cleveland 33.00
O. Mekišienė, Los Angeles 20.00
U. Gricius, Cleveland 3.00
A. Stempuzienė, Cleveland 3.00
Ed. Šulaitis, Cicero 3.00
J. Glebus, Cleveland 15.00
D. Valiukėnas, Brockton 5.00
V. ir I. Alantai, Redford 25.00
L. Radzickas, Ann Arbor 10.00
V. Cīvinskas, Cleveland 15.00
A. Vasis, Cleveland 5.00
S. Ilgūnas, Rochester 5.00
J. Nausėda, Woodland Hills 30.00
Pr. Karalius, St. Croix 15.00

Talka, Australija 3.00
J. Krištolaitis, Cleveland 10.00
D. Trimakas, Westlake 3.00
J. Briedis, Bloomfield 10.00
J. Giedraitis, Northport 20.00
J. Kavaliūnas, New Smyrna 10.00
J. Slivinskas, Indialantic 13.00
O. Taraila, Worcester 13.00
J. Vodopalas, Fairfax Station 10.00
S. Maurukas, Agonquin 8.00
LŠST suvažiavimo komitetas, Detroit 20.00
J. Saladžius, Rochester 10.00
Dr. M. Vygantas, Winnetka 33.00
J. Jurkūnas, Beverly Shores 25.00
R. Selenis, Livonia 3.00
V. Staškevičienė, Detroit 10.00
Dr. Pranas ir Ada Sutkai, Homewood 100.00
Dr. L. Kriaučeliūnas, Lockport 50.00
V. Vasikauskas, Richmond Hill 8.00
Pr. Lekutis, Fruitport 15.00
A. Valaitis, Eastlake 3.00
J. Balbata, Juno Beach 3.00
V. Mamaitis, Sunny Hills 5.00
K. Sragauskas, Detroit 8.00
Ed. Balceris, Los Angeles 50.00
A. Karsokas, Cleveland 8.00
V. Dobrovolskienė, Chicago 8.00
J. Januškevičius, Centerville 10.00
K. Tautvydas, Lake Elmo 25.00
E. Didžbalis, Waterbury 5.00
T. Mečkauskas, Lansing 6.00
D. Alseikienė, Burbank 5.00
A. Šošė, Chicago 33.00
J. Gilvydis, Franklin 25.00
A. Vaitiekaitis, Detroit 8.00
S. Mačys, Cleveland 8.00
E. Steponavičienė, Euclid 3.00
Pr. Michelevičius, St. Petersburg 3.00
J. Zostautas, Redington Beach 20.00
Dr. D. Surantas, Rockford 3.00
P. Petrakis, Cleveland 3.00
J. Ambrizas, Chicago 8.00
J. Černius, Los Angeles 8.00
V. Izbickas, Westwood 20.00
J. Budreika, Toronto 13.00
G. Galinauskas, Hanover 10.00
V. Miškinis, Toronto 8.00
J. Maziliauskas, Toronto 5.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

Rochesteryje spalio 25 d. mirė A. Beresnevičienė. Nuliūdime liko vyras Aleksas Beresnevičius, svainis Julius Beresnevičius su šeima ir giminės Lietuvoje. Nuotraukoje po lietsargiu stovi vežinė vyras. Dešinėje maldas skaito Tėv. J. Vaišnys.

V. Staškevičiaus nuotr.